सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

इलाम नगरपालिका-७, (साविक इ.न.पा.-२)

इलामको विनियम-२०५२ को

पुनर्लिखित विनियम-२०७६

विनियम-२०७६

सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

इलाम नगरपालिका-७, (साविक इ.न.पा.-२), इलामको विनियम-२०५२

पुनर्लिखित विनियम-२०७६

प्रस्तावना:

सहकारी सिद्धान्तअनुसार सदस्यहरुलाई आफुले आर्जन गरेको आयबाट नियमित बचत गर्ने बानी बसाल्न उत्प्रेरित गरी सकलन भएको बचत रकमबाट आवश्यक महशुस गरेका सदस्यहरुलाई सीपमुलक आय-आर्जन कार्यक्रम लगायत आर्थिक संकट टार्न उचित ब्याज दरमा ऋण लगानी गरी सदस्यहरूमा स्वावलम्बन र पारस्परिकताको भावनालाई बढवा दिएर आफ्नो आर्थिक, सामाजिक एवं शैक्षिक उन्नतिका लागि आवश्यक स्रोतका साथै व्यावसायिक तथा सामुदायिक सेवाहरूको बन्दोबस्त आफैंले मिलाएर परिश्रम, समानता र समताका मापदण्डमा समुदायका सबैको विकासमा समेत सहायता पुऱ्याउने उद्देश्यले तत्कालिन जिल्ला सहकारी कार्यालय, इलाममा दर्ता मिति २०५२/०९/१८ मा दर्ता नं. ३० सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको विनियम २०५२ दर्ता भएको थियो । संस्थाको विनियम २०५२ लाई संघिय सहकारी ऐन, २०७४ को दफा २९ को (१२२), संघिय सहकारी नियमावली २०७५ र इलाम नगरपालिकाको सहकारी ऐन २०७४ को भावना अनुसार हुने गरी मिति २०७७ साल माघ २३ गते संस्थाको १८ औ वार्षिक साधारणसभा तथा आठौ अधिवेशनमा संस्थाको विनियम संशोधन गर्ने भनि पस्तावमा निर्णय भए बमोजिम विनियम २०५२ को पुनर्लेखन गरि इलाम नगरपालिका सहकारी शाखामा पेश गरि स्वीकृति भए पश्चात तुरुन्तै प्रारम्भ गरिने छ र विनियम २०५२ को पुनर्लेखन गरिएको जानकारी संस्थाको आगामि १९औ वार्षिक साधारण सभामा समेत जानकारी गराईने छ ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम,ठेगाना र प्रारम्भः**

(१) **यस संस्था/विनियमको नामः** सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड, अंग्रेजीमा **(Sungava Bachat Tatha Rin Sahakari Sastha Ltd.,Ilam)** इलाम नगरपालिका-७, इलामको विनियम २०५२ (पुर्नलिखित विनियम २०७६)रहने छ ।

(२) **संस्थाको ठेगानाः** इलाम नगरपालिका-७,मालापथ,इलाम रहनेछ । ठेगाना परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा समितिले निर्णय गरी परिवर्तन भएको ७ दिन भित्र दर्ता भएको कार्यालय लगायत सम्वन्धित संघ/बैक तथा अन्य निकायहरु सहित शेयर सदस्यहरुमा जानकारी दिनुपर्नेछ ।

(क) संस्थाको कार्यालय सदस्य संख्याको आधारमा बढी सदस्यहरु बसोबास भएको क्षेत्रमा स्थापना गरिनेछ ।

(ख) संस्थाको कार्यालयमा प्रमाण पत्रमा उल्लेख भए बमोजिम संस्थाको नाम, दर्ता नम्बर, दर्तामिति, कार्यक्षेत्र, दर्ता भएको सहकारी कार्यालयको नाम समेत खुलाई नेपाली भाषा, देवनागरी लिपिमा साईनवोर्ड लेखि राखिनेछ ।

(ग) सहकारी संस्थाको कार्यालयमा सरोकारवाला सबैले देख्ने गरि निम्न कुराहरु खुलेको संस्थागत वडापत्र राखिने छ ।

(१) संस्थाको भौगोलिक कार्यक्षेत्र

(२) संस्थाको उद्देश्य र कार्यहरु

(३) संस्थाका सदस्य संख्या (महिला/पुरुष)

(४) संस्थाको शेयर पूँजी

(५) बचत संकलन तथा ऋण प्रवाह गर्ने प्रकृया

(६) ब्याजदर सम्वन्धी विवरण

CamScanner

(७) सञ्चालक तथा लेखासुपरिवेक्षण समितिका पदाधिकारीहरुका नाम र ठेगाना :

३. **कार्यक्षेत्र**: संस्थाको कार्यक्षेत्र इलाम नगरपालिका क्षेत्रभित्र सीमित रहनेछ ।

४. **परिभाषा**: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलेगामा यस विनियममा,

(क) **"ऐन"** भन्नाले संघिय सहकारी ऐन, २०७४ इलाम नगरपालिका सहकारी ऐन २०७४ समेत सम्झनु पर्दछ ।

(ख) **"नियमावली"** भन्नाले संघिय सहकारी ऐन २०७४ अन्तर्गत बनेको सहकारी नियमावली २०७५ लाई सम्झनुपर्दछ ।

(ग) **"दर्ता गर्ने अधिकारी"** भन्नाले इलाम नगरपालिकाको सहकारी ऐन बमोजिम तोकिएको दर्ता गर्ने अधिकारी सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले निजबाट अधिकार प्राप्त अधिकृत समेतलाई जनाउनेछ ।

(घ) **"संस्था"** भन्नाले सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.,इ.न.पा.७, मालापथ, इलामलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) **"सदस्य"** भन्नाले विनियम बमोजिम प्रवेश शुल्क तिरी शेयर खरिद गरी संस्थाको सदस्यता प्राप्त गरेको व्यक्ति सम्झनुपर्दछ ।

(च) **"साधारण सभा"** भन्नाले संस्थाको साधारण सभा सम्झनुपर्दछ ।

(छ) **"सेवा केन्द्र"** भन्नाले विनियम बमोजिमको संस्थाका सदस्यहरूलाई सेवा प्रदान गर्ने टोल तथा वडा स्तरिय सेवा केन्द्रहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) **"समिति"** भन्नाले विनियम बमोजिम गठन भएको वा संस्थाको निर्वाचन निति २०७६ निर्वाचित संचालक समिति सम्झनु पर्दछ ।

(झ) **"सञ्चालक"** भन्नाले संचालक समितिको सदस्य सम्झनुपर्दछ र सोशब्दले समितिको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष समेतलाई जनाउनेछ ।

(ञ) **"लेखा सुपरिवेक्षण समिति"** भन्नाले संस्थाको विनियम बमोजिम गठित लेखा सुपरिवेक्षण समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ट) **"शेयर"** भन्नाले संस्थाको शेयर पुंजीको विभाजित अंशलाई जनाउछ ।

(ठ.) **"शेयर प्रमाण पत्र"** भन्नाले शेयर खरीद गरेका व्यक्तिलाई संस्थाबाट दिएको संस्थाको छाप लागेको निस्साको कागजलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ड) **"जगेडाकोष"** भन्नाले विनियम बमोजिम व्यवस्था गरिएको जगेडा कोषलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ढ) **"कोष"** भन्नाले संस्थाको खातामा जम्मा हुन आउने सबै किसिमको रकम राखिएको कोषलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ण) **"उपसमिति"** भन्नाले संस्थाद्धारा यस विनियमको अधिनमा रहि संचालक समितिको निर्णयनुसार कुनै निश्चित कार्य गर्नका लागि अवधी तोकी गठन गरिएको उपसमिति समेतलाई सम्झनु पर्ने छ ।

(त) **"निर्वाचन उपसममिति"** भन्नाले यस विनिमय अनुसार गठन हुने संचालक समिति तथा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको निर्वाचन गर्न व्यवस्था मिलाउने उद्देश्य गठित निर्वाचन उपसमितिलाई सम्झनु पर्दछ र संस्थामा निर्वाचन निती भएमा सो अनुरुप कार्य सम्पादन गर्ने गराउने निर्वाचन उपसमितिलाई बुझ्नु पर्दछ ।

(थ) **"ऋण"** भन्नाले संस्थाले विनियमको अधिनमा रहि निश्चित शर्त र संझौताका आधारमा भविष्यमा फिर्ता बुझाउने गरी प्राप्त गरेको वा प्रदान गरेको रकमलाई सम्झनु पर्दछ ।

(द.) **"अध्यक्ष"** भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्झनुपर्दछ ।

(ध) **"व्यवस्थापक"** भन्नाले विनियम बमोजिम नियुक्त संस्थाको कार्यकारी प्रवन्धकलाई सम्झनुपर्दछ ।

(न) **"सुनगाभा"** शब्दले इलाम नगरपालिका वडा नं. ७ मा रहेको सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. इ.न.पा.-७, मालापथ, इलाम नामक सहकारी संस्थालाई बुझाउने छ ।

(प) **"पदाधिकारी"** भन्नाले संस्थाको संचालक समितिका अध्यक्ष,उपाध्यक्ष,सचिव र कोषाध्यक्षलाई जनाउने छ भने अन्य संचालकसदस्यहरुलाई संचालक सदस्यभन्ने बुझाउने छ ।

(फ) **"परिवार"** भन्नाले सदस्यको पति वा पत्नी, छोरा बुहारी, छोरी,धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा,सौतेनी आमा र आफूले पालन पोषण गर्नु पर्ने दाजु, भाउजू, भाई, बुहारी र दिदी, बहिनी सम्झनु पर्छ । तर सो शब्दले अंशबन्डा गरी वा मानो छुट्टिई आ-आफ्नो पेशा व्यवसाय गरी बसेको परिवारको सदस्यलाई जनाउने छैन ।

ब) **"प्राथमिक पूँजी कोष"** भन्नाले शेयर पूँजी र जगेडा कोष सम्झनु पर्छ ।

भ) **"बचत"** भन्नाले सदस्यले सहकारीमा जम्मा गरेको रकम सम्झनु पर्छ ।

म) **"मुख्य कारोबार"** भन्नाले संस्थाले संचालन गरेको व्यवसायिक क्रियाकलापहरुमा पछिल्लो आर्थिक वर्षको सदस्य तर्फको खरिद वा बिक्री कारोवारमा कम्तीमा तीस प्रतिशतभन्दा बढी हिस्सा भएको कारोबारलाई सम्झनु पर्छ ।

य) **"स्थानीय तह"** भन्नाले इलाम नगरपालिका सम्झनु पर्छ ।

(र) **"सहकारी मूल्य"** भन्नाले स्वावलम्बन, स्व-उत्तरदायित्व, लोकतन्त्र, समानता, समता, ऐक्यबद्धता, इमान्दारी, खुल्लापन, सामाजिक उत्तरदायित्व तथा अरुको हेरचाह लगायत अन्तराष्ट्रिय मान्यता प्राप्त सहकारी सम्बन्धी मूल्य सम्झनु पर्छ ।

(ल) **"सहकारी व्यवसाय"** भन्नाले सहकारी संस्थाको विनियममा व्यवस्था भए बमोजिम संचालित व्यावसायिक क्रियाकलाप सम्झनु पर्छ ।

(व) **"कर्जा"** भन्नाले चलअचल सम्पत्ति धितो बन्धक वा अन्य आवश्यक सुरक्षण वा जमानत लिई वा नलिई सहकारी संस्थाले सदस्यलाई दिएको कर्जाको सावाँ, व्याज र हर्जना रकम सम्झनु पर्छ ।

(श) **"कर्जा सूचना केन्द्र"** भन्नाले नियम ३७ बमोजिमको सहकारी कर्जा सूचनाकेन्द्र सम्झनु पर्छ ।

(ष) **"संस्थागत पूँजी"** भन्नाले संस्थाको पछिल्लो आर्थिक वर्षको जगेडा कोष,घर जग्गा खरिद कोष र घाटा पूर्ति कोषको रकम सम्झनु पर्छ ।

(स) **"आन्तरिक कार्यविधि"** भन्नाले संघिय सहकारी ऐन २०७४ को दफा २८ अनुसार बनाएको संस्थाको कार्यविधिलाई सम्झनु पर्छ ।

(ह) **"विनियम"** भन्नाले संघिय सहकारी ऐन २०७४ को दफा २७ अनुसार बनाएको संस्थाको विनियमलाई सम्झनु पर्छ ।

(क्ष) **"कसुर"** भन्नाले संघिय सहकारी ऐन २०७४ को दफा १२२ र इलाम नगरपालिका सहकारी ऐन २०७४ बमोजिममा तोकिएको कसूर सम्झनु पर्छ ।

५. संस्था एक संगठित संस्था हुने :-

(१) यो अविछिन्न स्वउत्तराधिकारवाला एक स्वशासित र संगठित स्वायत्त संस्था हुने छ ।

(२) संस्थाको सबै कामकाज प्रमाणित गर्नकालागि छुटै चिन्ह अंकित छाप रहने छ । शिर्ष भागमा सदस्यहरुको साझा घरको प्रतिनित्व स्वरुप घरको छाना रुपी चुली र भित्र माथिल्लो भागमा सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. र तल्लो भागमा पाँचकुना भएका दुई ताराहरु विचमा इलाम र भित्रि गोलाकारमा महिला र पुरुषको समान प्रतिनिधित्व गर्ने दुई हातको रेखाचित्र मुनि स्था : २०५२ लेखिएको संस्थाको हस्ताक्षर सरह अनुसुची-१ बमोजिमाको एक छाप हुनेछ । संस्थाको चिठी,ब्यानर,प्रतिवेदनहरु आदिमा भने माथि उल्लेख गरे अनुसारको रातो रंगमा,गोलाकार भित्र संस्थाको नाम निलो रंगमा साथै सानो गोलाकार भित्र दुई हत्केला, स्था : २०५२ भने रोतो अक्षरमा हुनेछ ।

(३) संस्थाले व्यक्ति सरह चल/अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, बेच बिखन,खरीद बिक्रीगर्न र अन्य कुनै प्रकारले बन्दोबस्त गर्न सक्ने छ ।

(४) संस्थाले अचल सम्पत्ति खरीद वा बिक्रि गर्दा साधारण सभाको निर्णय, निर्धारित खरीद बिक्रि प्रकृया, घटाघट वा बढाबढको प्रक्रियाबाट संस्थालाइ बढी फाइदा हुन सक्ने अवस्था र सदस्यहरुको गुनासो नआउनेगरि पारदर्शिताको प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

(५) संस्थाले आफ्नो प्रयोजनको लागि घर जग्गा खरीद गर्दा श्रोतको आधार समेत खुलाई रजिष्ट्रेसन शुल्क छुटको लागि सहकारी कार्यालयमा सिफारिसको लागि पेश गरिनेछ ।

(६) संस्थाले व्यक्तिसरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्न सक्नेछ ।

(७) संस्थाको पूँजी तथादायित्व संस्थाको नाममा रहेको चल/अचल सम्पत्ति सम्म मात्र सिमित रहनेछ

६. **"सहकारी सिद्धान्त"**

अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासंघद्वारा पारित सहकारीका निम्न सात सिद्धान्तहरुलाई सहकारी ऐन २०७४ ले मान्यता प्रदान गरेकोले यी सिद्धान्तहरु यस बिनियम अनुसार सहकारी संस्थाका मार्ग निर्देशक भएकोले यसलाई पूर्ण परिपालना गर्नु सबै सहकारी संस्था तथा सहकारी कर्मीको दायित्व तथा जिम्मेवारी हुनेछ ।

सहकारी सिद्धान्तमा

(१) स्वेच्छिक तथा खुल्ला सदस्यता ।
(२) सदस्यद्वारा लोकतान्त्रिक नियन्त्रण ।
(३) सदस्यद्वारा आर्थिक सहभागीता ।
(४) स्वायत्तता र स्वतन्त्रता ।
(५) शिक्षा तालिम र सूचना ।
(६) सहकारी बीच पारस्परिक सहयोग ।
(७) समुदाय प्रति चासो ।

अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासंघले समय समयमा परिमार्जन गरेको अन्य सिद्धान्त अनुसार बचत तथा ऋणको कारोबार सञ्चालन गरेका सहकारी संस्थाहरुले बिश्व ऋण परिषदले पारित गरेका सिद्धान्तहरुलाई समेत पालना गर्नु पर्दछ । यी सहकारी सिद्धान्तहरुको उलंघन सहकारी ऐनको उलंघन सरह हुनेछ । यी सहकारी सिद्धान्तहरुको आधिकारिक व्याख्या गर्ने अधिकार सहकारी ऐन २०७४बमोजिम रजिष्ट्रारलाई रहेको छ ।

परिच्छेद (२)
संस्थाको लक्ष्य,उद्देश्य,कार्य र क्षेत्र :

७. **संस्थाको लक्ष्य :**

- भाविदिनहरुमा सेवामा विविधिकरण गरि,सदस्यहरुको बृद्धि संगै सक्षम र सवल संस्था बनाउने ।
- नीती,बिधी र प्रबिधीहरुलाई समयानुकुल परिमार्जन र परिस्कृत गर्ने गराउने ।
- सदस्य तथा संस्थाको हितमा रही अन्य बित्तिय क्षेत्रहरुसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- सदस्यहरुको हितकारी कार्यको लागि समन्ता र समता अनुरुप राहात तथा आय आर्जनका कार्यहरु संचालन गराउने ।

८. **उद्देश्य :**

१. सदस्यहरुको बचत गर्ने बानीको विकास गर्दै छरिएर रहेको पुंजीलाई सदस्यहरुबाट बचतको रुपमा संकलन गरी संस्थाको सदस्यहरुको व्यवसायिक आयमा वृद्धि गराउन ऋणलगानी गर्ने ।

बचत तथा ऋण कारोबार मार्फत सदस्यहरुमा स्वावलम्बनको ज्ञान, पारस्परिक सहयोग, एवं

२. मितव्ययिताको भावना बिकास गर्ने ।

बचत तथा ऋण कारोबार मार्फत सदस्यहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहकारी शिक्षा

३. ,व्यवसायिक एवं शिपमुलक तालिम, गोष्ठी सञ्चालन गर्ने ।

संस्थालाई आवश्यक पर्ने घर,जग्गा खरिद वा जग्गा खरिद पश्चात संस्थाको भवन निर्माण

४. गर्ने साथै अनावश्यक हुन गएको ठहर भएमा बिक्री समेत गर्ने।

पर्यटन प्रबर्धन र बिकासका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

५. बचत तथा ऋण कारोबार मार्फत सदस्य,ज्येष्ठ,एकल,असहाय,अपाङ्ग,दुःखी र रोगीहरुको सेवा

६. गर्ने आश्रम स्थल,सामुदायिक अस्पताल, स्वास्थ्य उपचार लगायत राहत उपलब्ध गराईने र उक्त राहत,पुरस्कार वा सम्मानलाई कार्य बिधि बनाई व्यवस्था गर्ने ।

कालो बजारी र बिचौलियाको अन्त्य गर्दै सदस्य एवं सर्वसाधारणहरुलाई शोषणबाट मुक्त

७. गर्नसंस्था आफैले वा अन्य संघ/संस्थासंग सहकार्य गरेर सहकारी पसलहरु संचालन गर्ने ।

८. संस्थाद्वारा राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय विप्रेषण (रेमिट)सेवा संचालनगर्ने ।

९. संस्थाद्वारा विजुली, पानी, टेलिफोन, मोवाइल, इन्टरनेट इत्यादीको विल भूक्तानी (Utility Payment) कार्यक्रम संचालन गर्ने

नेपाल राष्ट्र बैंक लगायत अन्य वितिय निकायबाट सरल ब्याज दरको कर्जा लिईसंस्थाको

१०. हितमा साथै सदस्यहरुलाई सरल ब्याज दरमा कर्जा उपलब्ध गराउने ।

बृद्ध/बृद्धा सम्मान तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने, संस्थाको बाल बचत

११. कार्यक्रममा सहभागी बालबालिकाहरुलाई शैक्षिक कार्यक्रममा प्रोत्साहन हुने खालको चौतर्फी कार्यक्रम साथै अन्य अतिरिक्त कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

१२. संस्थाको शेयर सदस्य एवं एकाघर परिवार भित्र सदस्य राहात कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

१३. अन्य सहकारी संस्था बीच पारस्पारिक सम्बन्ध कायम गरी व्यवसाय अभिबृद्धि गर्ने ।

९. **कार्य :**

१. **बचत तथा ऋण परिचालन कार्य :**

१. बचत संकलनका बिभिन्न पद्धतिहरुको अवलम्बन गरी सदस्यहरुलाई समय अनुकल बचत गर्ने बानीको बिकास गराउने ।

२. मितव्ययिताको भावना सृजना गरी सदस्यहरुवाट बचत संकलन गर्ने ।

३. उत्पादन शिल कार्यको लागि बजारमा प्रचलित दरको तुलनामा सरल ब्याज दरमा ऋण सेवा उपलब्ध गराउने यसरी ऋण सेवा उपलब्ध गराउदा परियोजना लागतको ८० प्रतिशत संस्थाबाट र २० प्रतिशत ऋणी सदस्यले स्वयं व्यवस्था गर्ने गरी मात्र गराईने छ ।

४. ऋण परिचालन गर्न धितो बन्धक लिने दिने ।

५. अन्य संघ संस्था वा निकायबाट ऋण वा अनुदान प्राप्त गरी परिचालन गर्ने ।

६. परिवारका महिला सदस्यहरुलाई संस्थाको सदस्य बन्न उत्पेरित गरी बचतका माध्यमबाट महिला सदस्यहरुको आर्थिक तथा सामाजिक पक्षमा पहुँच अभिबृद्धि गर्ने ।

७. बचतको प्रभावकारी परिचालनका निमित्त ऋण लगानी तथा असूलीका लागि ऋण उपसमिति गठन गरी अनुगमनको कार्य समेत गराउने ।

८. सहकारी संस्थाबाट गरिएको लगानीको अधिक्तम उपयोगिताका लागि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा लगानी अनुगमन उपसमिति गठन गरी उपयोगितामा अभिबृद्धि गर्ने ।

९. बचत संकलन तथा परिचालन गर्दा प्राथमिक पूँजी कोषको १५ गुणा ननाघ्ने गरी मात्र संकलन गरिने छ ।

१०. ऋण लगानी गर्दा समेत लगानी सम्बन्धी कार्य विधि तयार गरी सुरक्षित लगानी मात्र गरिने छ । बचत परिचालन गर्न बचत तथा ऋण लगानी नीति तयार गरी साधारण सभावाट स्वीकृत गरि लागु गरिने छ ।

११. बचत तथा ऋणको कारोवार सदस्य भित्र मात्र सिमित गरिने छ । गैह्र सदस्यसँग कारोवार गरिने छैन ।

१२. बचत तथा ऋण कारोबार मार्फत परम्परागत निर्वाहमुखी कृषि उत्पादन प्रणालीलाई आधुनिकीकरण एवं व्यवसायिकरण गरी निर्यातमुखी व्यवसायमा रुपान्तरण गर्ने ।

१३. बचत तथा ऋण कारोबार मार्फत सदस्यको आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक, सांस्कृतिक बिकास एवं पर्यावरणीय संरक्षणका साथै स्थानिय समुदायको बिकास सम्वन्धी कार्यहरु गर्ने ।

१४. बचत तथा ऋण कारोबार गर्ने शेयर सदस्यहरुले कृषि कर्मका साथै बाखा, कुखुरा पालन, माछापालन, गाईपालन तथा पशुपालन सम्वन्धी नमुना पशुपालन तथा कृषि फर्म स्थापना गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।

२ सशक्तिकरण कार्य :

१. सदस्यहरुलाई विभिन्न क्षेत्रका उत्पादन, प्रसोधन, बजार व्यवस्थापनका बिभिन्न क्षेत्रका साथै शिप मूलक, प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय तालिमको व्यवस्था गर्ने ।

२. सामुदायिक स्वास्थ्य एवम् सरसफाई वातावरण संरक्षण भू-क्षय,वृक्षारोपण,वालबालिका र बृद्धहरुसँग सम्वन्धित चेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

३. संचालकहरु सँगै सदस्यहरुको माग अनुसार सदस्यहरुलाई समेत बिभिन्न गोष्ठी सेमिनार तालिम तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमणको अवसर उपलव्ध गराई सामुदायिक हित अभिवृद्धि गर्ने ।

४. सहकारीका सञ्चालक, लेखा समितिका सदस्यहरु तथा कर्मचारीहरुलाई सहकारी लेखा प्रणाली, सहकारी व्यवसाय प्रर्वद्धन, सहकारी व्यवस्थापन, बजारीकरण तथा नेतृत्व विकास वारे तालिम प्रदान गर्ने ।

५. महिला एवं पिछडिएका बर्गका सदस्यहरुलाई व्यस्थापकीय पदहरुमा निर्वाचित भई कार्य गर्ने बिषेश अवसरको व्यवस्था गर्ने ।

६. सदस्यहरुमा नैतिकता, सदाचार, आपसी भाइचारा, सदभाव, धार्मिक सहिष्णुता र बिभिन्न सदस्यहरुको आस्था अनुसारको धर्मको आध्यात्मिक चिन्तन र बिकासका लागि सदस्यहरुले पालना गर्नु पर्ने आचार संहिता बनाई लागु गर्ने ।

७. बचत तथा ऋण कारोबार मार्फत ग्रामिण महिलाहरुको सहभागीतामा बित्तिय पहुंचका लागि उनीहरुसंग सेवामुलक बित्तिय कारोबार गर्ने ।

३. सामाजिक कार्य :

१. संस्थाका सदस्य एवं सदस्य परिवारलाई समेत संलग्न गराई सहकारी संस्थाका माध्यमवाट विभिन्न सांस्कृतिक, सामाजिक चाडपर्व जस्ता कार्यक्रमहरुमा सहयोग पुग्ने कार्य गर्ने ।

२. संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्रका बिद्यालय, पुस्तकालय, स्वास्थ्य केन्द्र आदिको बिकासमा संस्थाको क्षमता अनुसार योगदान पुऱ्याउने ।

३. संस्थाको सदस्यहरुलाई प्राकृतिक प्रकोप, बाढी ,पहिरो भूकम्प जस्ता प्राकृतिक बिपत्ती परेका बखत संस्थाको सदस्य राहात कार्य विधि २०७८ अनुसार आर्थिक, मानवीय तथा अन्य सामाजिक सहयोग पुर्याउने ।

४. संस्था तथा सदस्यहरुले सञ्चालन गरेका व्यवसायवाट वातावरणमा कुनै किसिमको प्रतिकूल असर नपुऱ्याउने व्यवस्था गरी वातावरण सरसफाई, प्राकृतिक तथा जैविक विविधता कायम राख्ने बिषयमा सहयोग पुग्ने कार्य गर्ने वा उत्प्रेरणा जगाउने कार्य गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।

CamScanner

५. सामाजिक तथा पारिवारिक रुपमा ज्येष्ठ नागरिकहरुको सम्मानपूर्वक जीवन यापनका लागि पारिवारिक रुपमा एकता र सम्मान गर्ने परिपाटीको सिर्जना गर्ने समन्वयात्मक भूमिकामा रही संस्थामा गरेको योगदानको आधारमा जेष्ठ सदस्यहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ताको कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
६. संस्थाको शेयर सदस्यहरु बिरामी हुँदा संस्थाको क्षमता अनुसार उपचार खर्च सहयोग गर्ने ।
७. संस्थाको शेयर सदस्य मृत्यु हुँदा मृत्यु राहात (अन्तिम संस्कार खर्च) घर परिवारमा उपलब्ध गराउने।
८. शेयर सदस्यहरुको छोरा/छोरी मध्ये तहगत रुपमा उत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्ने नानीहरुलाई प्रोत्साहनका लागि सम्मान र पुरस्कार प्रदान गर्ने ।

४. **कृषि पर्यटन बिकास सम्बन्धी कार्य :**
१. पर्यटकहरुको लागि सदस्यहरुको घरघरमा होमस्टे संचालन गर्न तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने साथै सो पेशा व्यवसायमा लागेकाहरुलाई कर्जा उपलब्ध गराउने।
२. सदस्यहरुको घर घरमा पुष्प खेती व्यवसाय संचालन गर्ने ।
३. स्थानीय पर्यटकीय स्थलहरुको संरक्षण गर्ने ।
४. पर्यटन विकासको प्रचारप्रसारको कार्य गर्ने ।
५. नेपालीको पहिचान र संस्कृतिको जगेना गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।
६. पर्यटकहरुलाई सहज रुपमा कोशेली उपलब्ध गराउने कोसेली घर वा सहकारी पसलहरु संचालन गर्ने ।

माथि विनियमका दफाहरुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि संस्थाको लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्त गर्न अन्य कुनै निकायको स्वीकृति लिनुपर्ने वा सम्झौता गर्नु पर्ने भएमा सो गरी रजिष्ट्रारलाई जानकारी गराएपछि मात्र कार्य सञ्चालन गरिनेछ । संस्थाको कार्यक्षेत्र भन्दा बाहिर गएर कुनै पनि कार्य गरिने छैन । कार्यक्षेत्र विस्तार गर्नु परेमा साधारण सभाबाट विनियम संशोधन गरी रजिष्ट्रारको स्वीकृति प्राप्त भए पछि मात्र कार्य सञ्चालन गरिने छ ।

१०. **कार्यक्षेत्र :**
संस्थाको कार्यक्षेत्र प्रदेश नं.१ को इलाम जिल्ला इलाम नगरपालिकाको वडा नं.४,५,६,७,८,९ र १० नं.हालमा रहेको र आगामी दिनमा नियामक निकायको स्वीकृत लिइ क्रमिक रुपमा इलाम नगरपालिकाको सबै वडाहरुमा यस संस्थाको कार्य क्षेत्र विस्तार गरिने छ ।

परिच्छेद ३
सदस्यता

११. **संस्थाको सदस्यता :**
देहायका व्यक्ति संस्थाका सदस्य हुनेछन:
१. संस्था दर्ताका लागी रजिष्ट्रार समक्ष निवेदन दिने व्यक्तिहरु ।
२. संस्था दर्ता भई सके पछि सहकारी ऐन २०७४, सहकारी मूल्य मान्यता, सिद्धान्त, र संस्थाको बिनियमको पालना गरी संस्था सञ्चालन गर्ने र यसै प्रकृतिको अन्य संस्थाका सदस्य नरहेको र अन्यत्र कालोसुचीमा नपरेको स्वघोषणा सहित समितिमा आवेदन गर्ने व्यक्तिहरु ।
३. दफा ११ बमोजिमको योग्यता पुगेका तथा दफा १२ बमोजिम सदस्यता वा दफा १६ बमोजिम पुन: सदस्यता प्राप्त गरेका व्यक्तिहरू ।

CamScanner

४. उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहका, पूर्ण स्वामित्व भएका निकायहरूले दफा २० बमोजिम संस्थाको सेयर खरिद गरी सदस्य हुन सक्नेछन्।

१२. **सदस्यताको योग्यता** :

१. समितिले विनियमको अधिनमा रही देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेका इच्छुक व्यक्तिलाई संस्थाको सदस्यता प्रदान गर्न संस्थाको सदस्यता फाराम (अनुसूची-२) भरि दस्तखत सहित बुझाएको व्यक्ति संस्थाको शेयर सदस्य रहन सक्नेछ । संस्थाको सदस्यता प्राप्त गर्न देहायको योग्यता पुगेको समेत हुनुपर्नेछ :

क. नेपाली नागरिकताको प्रमाण-पत्र प्राप्त गरेको र १६ बर्षको उमेर पुगेको ।

ख. संस्थाको कार्यक्षेत्रभित्र स्थायी रूपमा वा कम्तीमा दुई वर्षदेखि नियमित रूपमा बसोबास भएको ।

ग. संस्थाको मुख्य व्यावसायिक सेवा आवश्यक हुनुका साथै उपयोग गर्न सक्ने अवस्थामा रहेको ।

घ. संस्थासँग प्रतिस्पर्धा हुने गरी संस्थाको कार्ययोजनामा गर्ने भनिएको कारोबार नभएको।

ङ. यस विनियममा उल्लेख भएबमोजिम सदस्यको उत्तरदायित्व वहन गर्न स्वीकार गरेको ।

च. समान प्रकृतिको अन्य कुनै सहकारी संस्थामा सदस्य नरहेको ।

छ. सहकारी ऐन,सहकारी नियमावली सहकारी मूल्य मान्यता, सिद्धान्त, र संस्थाको बिनियमको पालना गरी संस्था सञ्चालन गर्ने स्वघोषणा सहित समितिमा आवेदन गर्ने व्यक्तिहरु ।

ज. बिनियमको पालना गर्न मञ्जुर गर्ने यस भन्दा अगाडी कुनै पनि सहकारी संस्थामा संलग्न भई संस्थाको रकम हिनामिना गरी कार्यवाहीमा परेको छैन भनी स्वघोषणा गर्ने व्यक्ति ।

झ. प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको कुनै पनि वित्तिय निकायसंगको कारोवारमा आर्थिक अनियमितता गरी कालोसुचीमा सुचीकृत भएको छैन भनी स्वघोषणा गर्ने र कानुनले अयोग्य नठहरिएको व्यक्ति ।

ञ. संस्थामा कम्तिमा १ थान,रु.१०० को शेयर खरिद गरेको हुनु पर्ने ।

ट. संस्थाद्वारा सदस्यको निवेदन स्वीकार भएको अवस्थामा निवेदकले प्रवेश शुल्क रु.१०० र संस्थाको घर जग्गा खरिद कोष स्थापनाको लागि रु.५०० (पछि फिर्ता नुहने) संस्थामा बुझाउनु पर्ने छ ।

२. उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन बमोजिम पहिचान तथा सम्पुष्टि हुन नसकेको खण्डमा सदस्यताको योग्यता नपुगेको मानिनेछ ।

१३. **सदस्यताका लागि निवेदन र प्राप्ति** :

क) संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्र भएका व्यक्ति कानून बमोजिम सदस्यता प्राप्त गर्न संचालक समिति समक्ष अनुसूची-२ मा उल्लेख भए बमोजिमको ढाँचा अनुसार निवेदन दिनुपर्नेछ । यस्ता निवेदन उपर संचालक समितिले अध्ययन गरि सदस्यता दिने वा नदिने निर्णय गर्नेछ ।

ख) समितिले सदस्यता नदिने निर्णय गरेमा त्यस्तो व्यक्तिले साधारण सभा समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ र साधारण सभाको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

ग) संस्थाको वार्षिक साधारणसभा वस्ने मिति तय गरेको सूचना प्रकाशित भएपछि साधारणसभा सम्पन्न नहुन्जेल सम्म नयां शेयर सदस्यता प्रदान गरिने छैन् ।

घ) सदस्यता दर्ता किताव : अनुसुची -३ बमोजिमका कुराहरु उल्लेख गरी समितिले सदस्यहरुको दर्ताकिताव खडा गर्नुपर्ने छ ।

१४. **सदस्यता कायम नरहने**:

देहायमा उल्लेख भएका अवस्थामा कुनै व्यक्ति वा संस्थाको सदस्यता कायम रहने छैन ।

क) तोकिएको अवधिभित्र शेयरको रकम चुक्ता नगरेमा वा सम्पूर्ण शेयर हस्तान्तरण गरेमा ।
ख) सदस्यको मृत्यू भएमा ।
ग) कानूनी रुपमा मानसिक सन्तुलन गुमाएको हो भनि प्रमाणित भएमा ।
घ) नैतिक पतन हुने फौजदारी अभियोग अदालतवाट प्रमाणित भई सजाय पाएमा ।
ङ) सदस्यले आफ्नो पदवाट दिएको राजीनामा स्वीकृत भएमा ।
च) जानी जानी संस्थालाई हानी नोक्सानी हुने काम गरी सो कुरा प्रमाणित भएमा ।
छ) यस बिनियममा व्यवस्था भए बमोजिम सदस्यतावाट निष्कासन गरिएमा ।
ज) संस्था विघटन भएमा वा खारेजीमा परेमा ।
झ) साधारणसभावाट निजले संस्थाको उद्देश्य वा हित विपरीत कार्य गरेको ठहर भएमा ।
ञ) दफा ११ वमोजिम योग्यता नभएमा वा नरहेमा ।
ट) विना सुचना लगातार ३ पटक सम्म साधारण सभामा भाग नलिएमा ।

१५. सदस्यको निष्कासन :

१) देहायमा उल्लेख भएको अवस्थामा कुनै पनि व्यक्ति वा निकायलाई संचालक समितिको निर्णय अनुसार सदस्यतावाट निष्काशन गर्न सकिनेछ ।
क) कुनै सदस्यले संस्थाको उद्देश्य विपरित हुने गरी जानाजानी कुनै कार्य गरेमा ।
ख) संस्थाको विनियम वारम्वार उलंघन गरेमा ।
ग) संस्थाको सिद्धान्त नियम वा प्रतिष्ठामा आँच आउने कुनै काम कुरा गरेमा ।
घ) संस्थाको संचालन र प्रगतिमा हानीनोक्सानी हुने कुनै किसिमको कार्य गरेमा वा संस्थाको रकम हिनामिना गरेमा ।

२) उपदफा (१) वमोजिमको अभियोग लागेको सदस्यलाई आफूलाई लागेको आरोप सम्वन्धमा स्पष्टीकरण दिने र आवश्यक प्रमाण कागजात आदि प्रस्तुत गरी आफ्नो सफाई पेश गर्न कम्तिमा ३५ दिनको अवसर दिइनेछ । छानविनको क्रममा संचालक समितिले सम्वन्धित सदस्यलाई निलम्वन गरी संस्थावाट कुनै खास सेवासुविधा नपाउने गरी वढीमा १ वर्ष सम्म वन्देज समेत लगाउन सक्नेछ । ३) उपदफा (१) को खण्ड (क),(ख),(ग) र (घ) मा उल्लेखित आरोपमा कसुरदार ठहरी सदस्यतावाट निष्काशित व्यक्तिले सञ्चालक समितिको निर्णय उपर चित नवुझेमा साधारण सभा समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नेछ र यस सम्वन्धमासभाको वहुमतले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

१६. सदस्यताबाट राजीनामाः

कुनै सदस्यले संस्थावाट प्राप्त गरेको ऋण तथा अन्य रकम संस्थालाई तिर्न बुझाउन बाँकी बक्यौता छ भने त्यस्तो सदस्य तथा निजको तर्फवाट जमानतबस्ने कुनै पनि सदस्यले संस्थांको सदस्यवाट दिएको राजीनामा स्वीकृत हुने छैन । स्वीकृत गरी सकेको रहेछ भने पनि सदस्य नरहेको कारण निजले तिर्नु पर्ने बाँकी बक्यौताको दायित्ववाट उन्मूक्ति पाउने छैन । यस्तो सदस्यको राजीनामा स्वीकृत गर्ने समिति उपर समेत साधारण सभाले कार्यवाही गर्नेछ ।

१७. पुनः सदस्यताः

संस्थाको सदस्यता समाप्त भएको व्यक्तिले सदस्यता समाप्त भएको मितिले १ (एक) वर्ष अवधि भुक्तान नभई पुनः सदस्यता प्राप्त गर्न सक्ने छैन ।

१८. शेयर सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकारः

(१) सदस्यहरुको काम,कर्तव्य र अधिकार दायित्व देहाय वमोजिम हुनेछ ।

(क) संस्थाको साधारणसभामा भाग लिने ।
(ख) संस्थाको हित र विकासका निम्ति योगदान पुऱ्याउने ।
(ग) संस्था सञ्चालनका निमित्त बिभिन्न पदहरुमा रहि पदिय जिम्मेवारी पूरा गर्ने ।
(घ) विनियमको पालना गर्ने गराउने कार्यमा निरन्तर सजग र सकृय रहने ।
(ङ) संस्थावाट गरिने निर्णयहरुमा सुझाव प्रस्तूत गर्ने, गलत निर्णय हुन गई रहेको जानकारी भएमा रोक्ने ।
(च) संस्थाका सवै अंगवाट भएका निर्णयहरुको पालना गर्ने ।
(छ) संस्थालाई आवश्यक पर्ने सूचनाहरु उपलब्ध गराउने ।
(२) साधारण सभा र आफूले जिम्मेवारी ग्रहण गरेको अन्य अंगमा उपस्थित भई एक व्यक्ति एक मतको आधारमा निर्णयमा र समितिहरुको निर्वाचनमा आफ्नो मत जाहेर गर्ने ।
(३) आफूले उत्पादन गरेको बस्तु ,सेवा,सामाग्री,श्रोत, संस्थालाई उपलब्ध गराउने र संस्थाले प्रदान गरेको सेवा लिने ।
(४) सदस्यले वहन गर्नु पर्ने भनि समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरुमा सजग रहि जानकारी लिइ रहने र संस्थाको संचालन प्रक्रियामा दुरुपयोग एवम्अनियमितता हुन नदिन सक्रियता पुर्वक दायित्व निर्वाह गर्नु पर्ने छ ।
(५) संस्थाले सहकारी मुल्य मान्यता, सहकारी सिद्धान्तहरु र प्रचलित सहकारी ऐन तथा नियमावलीहरुमा आधारित भई आचार संहिता तयार गरि लागु गर्ने छ । यसरी लागु भएको आचार संहिता सहकारी संस्थाका पदाधिकारी, सदस्यहरु तथा कर्मचारीहरुले अनिवार्य रुपले पालना गर्नु कर्तव्य हुनेछ ।

१९. सदस्यता खुला रहने:

(क.) सहकारी ऐन २०७४ र सोही अन्तर्गत बनेको सहकारी नियमावली, सहकारी मूल्य मान्यता, सिद्धान्त र संस्थाको विनियमको पालना गरी संस्था सञ्चालन गर्ने स्वघोषणा गर्ने कार्यक्षेत्र भित्रका योग्यता पुगेका व्यक्तिहरु संस्थामा सदस्य बन्न पाउने छन ।
(ख.) संस्थाका सदस्यहरुमा संस्थापक सदस्य, साधारण सदस्य वा कारोवारी सदस्य भनेर कसैलाई पनि विभेद गरिने छैन ।

२०. सदस्यता प्राप्ति, पुनः प्राप्ति र राजीनामा स्वेच्छिक हुनुपर्ने :

संस्थाको विनियममा उल्लेख भए बमोजिम सदस्यता प्राप्ति,पुनःप्राप्ति र राजीनामा स्वेच्छिक हुनेछ ।

परिच्छेद ४
पुँजी परिचालन

२१. शेयर पुँजी :

(१) संस्थाको सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक रकम यथाशक्य सदस्यहरूले दफा २१ बमोजिम स्वेच्छाले खरिद गरेको सेयर बापतको पुँजीको रूपमा जुटाइनेछ ।
(२) संस्थाको एक सेयरको मूल्य रु. १००।- (रुपैयाँ एक सय) हुनेछ । संस्थाको कुल शेयर पूँजी रु.२,५०,०००। (दुईलाख पचासहजार) थान जारी गरिनेछ ।
(३) संस्थाले दफा १० को उपदफा (२) मा उल्लेख गरिएबमोजिम सदस्य बन्न इच्छुक नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहका साथै नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको पूर्ण स्वामित्व भएका निकायहरूलाई सेयर विक्री गर्न सक्नेछ । तर अन्य कुनै कृत्रिम व्यक्तिलाई सेयर बिक्री गर्ने छैन ।

(४) संस्थाको शेयरपूँजी सदस्यको बचतको अनुपातमा बचतको १५ गुणा ननाघ्ने गरी बृद्धि गर्दै लगिने छ ।

(५) सहकारी सिद्धान्त बमोजिम सहकारी बीच आपसी सहयोगको लागी संस्थाको हित अनुकूल हुने गरी सम्झौताको माध्यमबाट कारोवार गर्न, ऋण लेनदेन गर्न तथा संयुक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ

२२. **थप सेयर खरिद गर्न सक्ने** : संस्थाको कुल चुक्ता शेयर पूँजीको २०% भन्दा नवढाई सदस्यहरुले जति पनि शेयर लिन सक्ने छन् ।

२३. **सेयर फिर्ता वा हस्तान्तरण** : (१) कुनै सदस्यले संस्थाबाट लिएको शेयर रकम फिर्ता लिन चाहेमा फिर्ता लिन सक्नेछ । यसरी शेयर फिर्ता लिने सदस्यले सदस्यबाट हटेपछि संस्थाबाट उपलब्ध सुविधा पाउने छैन । तर लेखा परीक्षण प्रतिवेदनमा नाफा भएको भए शेयर लाभांश र कारोबार बोनस भने पाउँन सक्नेछ ।

(२) सदस्यले संस्थाको बिनियम अनुसार शेयर फिर्ता लिन चाहेमा सदस्यता त्याग गरेको आर्थिक वर्षको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन पारित भएको तीस दिन भित्र शेयर रकम नियम अनुसार फिर्ता पाउन सक्नेछ ।

२४. **प्रवेश शुल्क :**

विनियमको दफा १० अनुसार निवेदन स्वीकार भएको अवस्थामा सदस्यता प्रवेश शुल्क वापत रु १००।– वुझाउनु पर्नेछ । यो रकम फिर्ता हुने छैन ।

२५. **कृत्रिम छेकबार नलगाइने**:

(१) संस्थाको सदस्यता प्राप्त गर्न चाहने व्यक्तिलाई दफा ११ को उपदफा (१) बमोजिम योग्यता नपुगेको वा उपदफा (२) मा उल्लिखित अवस्था भएकोमा बाहेक दफा २१ बमोजिम खरिद गर्नुपर्ने एक सेयरको वा दफा २३ बमोजिम बुझाउनुपर्ने प्रवेश शुल्कको रकम बढी राखेर वा औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा अघि र अहिलेको हिसाब मिलाउने वा अन्य कुनै प्रकारको सहमतिको बहानामा खुला सदस्यताको सर्वमान्य सहकारी सिद्धान्त विपरीत कृत्रिम छेकबार लगाइने छैन ।

(२) कुनै निवेदकले उपदफा (१) बमोजिम आफूलाई कृत्रिम छेकबार लगाइएको भन्ने लागेमा साधारण सभा वा दर्ता गर्ने अधिकारी समक्ष उजुरी दिन सक्नेछ ।

२६. **सेयर प्रमाण-पत्र :**

(१) शेयरको रकम चुक्ता भएपछि संस्थाको छापलागेको शेयर प्रमाणपत्र अनुसुची-४ बमोजिमको ढाँचामा दिइनेछ ।

(२) शेयर प्रमाणपत्र हराएमा, च्यातिएमा वा नासिएमा न्युनतम शुल्क रु १००।- लिई सोहि शेयर क्रम संख्याको अर्को प्रतिलिपि प्रमाणपत्र रेकर्डमा जनाई दिइनेछ ।

२७. **सदस्यको दायित्व सीमित हुने :**

सदस्यको दायित्व आफूले लिएको शेयर रकम सम्म मात्र सिमित रहनेछ । तर यसको अर्थ सदस्यले बिनियमको उल्लेखित काम, कर्तव्य र दायित्व बहन गर्नु नपर्ने भने होइन । साथै सदस्यले संस्थाको कार्यक्षेत्र उपरको सामाजिक दायित्व समेत निभाउनु पर्ने हुन्छ ।

परिच्छेद-५
साधारण सभा

२८. **वार्षिक साधारण सभा :**

(१) संस्थाका सवै सदस्यहरु सम्मिलित भएको एक साधारण सभा हुनेछ । यो सभा प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६ महिनाभित्र वोलाउनु पर्नेछ । यसै साधारण सभावाट सञ्चालक र लेखा समितिका पदाधिकारीहरुको निर्वाचन गरिने छ ।

(२) सभा बोलाउने-प्रारम्भिक साधारण सभा र वार्षिक साधारण सभा गर्नका निमित्त सभा वोलाइएको भोलिपल्ट देखि लागू हुने गरी कम्तिमा १५ (पन्ध्र) दिनको समय दिई सभा हुने ठाउँ, मिति,समय र छलफल गर्ने विषय खोली सदस्यहरुलाई सूचना गर्नु पर्नेछ ।

(३) गणपूरक संख्या-साधारण सभामा कुल सदस्य संख्याको ५१ प्रतिशत सदस्यहरु उपस्थित भएमा मात्र सभाको काम कार्यवाही शुरु हुनेछ । यदि केही कारणवस गणपुरक संख्या पूरा नभएमा वैठक स्थगित हुनेछ र उक्त सभा ७ दिन भित्र पुनः वोलाउनु पर्नेछ । दोश्रो पटक सभा वोलाउँदा संचालक समितिको बहुमत सदस्य सहित एक तिहाई सदस्यहरुको उपस्थितीमा सभा हुनेछ ।तर विनियम संशोधनको निर्णयका लागि ५१ प्रतिशत सदस्यहरुको उपस्थिति भएमा मात्र गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ र उपस्थित सदस्यहरुको दुई तिहाई वहुमतको निर्णय आवश्यक हुनेछ।

(४) वार्षिक साधारण सभाको सभापतित्व समितिको अध्यक्षले गर्नेछ र अध्यक्षको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले र निज समेतको अनुपस्थितिमा सदस्यहरुले समितिका सदस्यमध्येवाट छानिएका सदस्यले सभाको सभापतित्व गर्नेछन्।

(५) प्रस्तावका विषयमाथि छलफल गर्दा सभामा उपस्थित सदस्यहरुको वहुमतवाट निर्णय गरिनेछ तर मत वरावर भएमा सभापतिले निर्णायक मत दिनेछन्। संस्थाको विनियम संशोधनका लागि साधारण सभामा उपस्थित सदस्यहरुको दुई तिहाई वहुमतको निर्णय आवश्यक हुनेछ ।

(६) वार्षिक साधारण सभा संचालन गर्दा अन्य कुराहरुका अलावा निम्न कुरामा ध्यान पुऱ्याउनुपर्ने हुन्छ ।

(क) सभाको गणपूरक संख्या पुगेनपुगेको वारेमा उपस्थित संख्या यकिन गर्ने ।

(ख) साधारण सभाको वैठक वोलाउँदा सदस्यहरुलाई दिनुपर्ने सूचनाको आधिकारिकताको वारे पुष्टिगर्ने ।

(ग) विगतका वैठकहरुमा प्रस्ताव गरिएको तर पारित हुन वाँकि रहेका प्रस्तावहरुको विषयमा के गर्ने भन्ने वारेमा जानकारी गराउने ।

(घ) संस्थाका पदाधिकारी, व्यवस्थापक र समिति तथा उपसमितिहरुको प्रतिवेदन छलफलका लागि प्रस्तुत गर्ने ।

(ङ) संस्थावाट संचालित अधुरा कामहरुवारे जानकारी गराउने ।

(च) संस्थावाट अधि वढाइएका नयाँ कामहरुवारे जानकारी गराउने ।

(छ) संचालक समिति, लेखा सुपरिवेक्षण समितिको निर्वाचन गर्ने तथा सो को परिणाम घोषणा गर्ने ।

२९. **विशेष साधारण सभा :**

(१) ऐन तथा नियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिमको अवस्था र विधिअनुसार संस्थाको विशेष साधारण सभा वस्नेछ ।

(२) उपदफा (१) को अवस्थाका साथै संस्थाको कार्यसञ्चालनका सिलसिलामा जुनसुकै महत्वपूर्ण निर्णय गर्नुपर्ने वा त्यस्तो निर्णयका लागि आवश्यक लेखाजोखा वा प्रस्तावको मस्यौदा गर्नु अगावै सैद्धान्तिक स्वीकृति वा मार्गदर्शन लिनुपर्ने अवस्थामा समितिले विशेष साधारण सभा बोलाउन सक्नेछ ।

CamScanner

३०. **साधारण सभाको बैठक :**

(१) साधारण सभाको बैठक डाकिएको सूचना र कार्यसूची सबै सदस्यहरूले समयमै प्राप्त गर्ने गरी 'एस.एम.एस., एफ.एम. रेडियो, पत्रपत्रिका लगायत सम्भव भएसम्म स्थानीय सञ्चारका बहुमाध्यमबाट दिनुपर्नेछ ।

(२) साधारण सभाको बैठकमा सदस्यहरू स्वयम उपस्थित हुनुपर्नेछ ।

(३) समितिले साधारण सभाको बैठकमा पेस गरिने विषयको प्रस्तावका साथै निर्णयमा पुग्न सहयोगी कागजात सदस्यहरूलाई बैठक बस्ने दिनअगावै यथाशक्य उपलब्ध गराउनुपर्दछ वा सजिलै उपलब्ध हुन सक्ने गरी व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।

(४) साधारण सभाको बैठकको निर्णय बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्ति,उपस्थित सञ्चालकहरूका साथै समितिको कुल सदस्य सङ्ख्याभन्दा कम्तीमा एकजना बढी हुने गरी बैठकले उपस्थित साधारण सदस्यहरू मध्येबाट चुनेका सदस्यहरूले प्रत्येक पानामा सहीछाप गरी प्रमाणित गर्नुपर्दछ ।

(५) ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्थाअनुसार सदस्य सङ्ख्या दुई हजार नाघेपछि एकै स्थानमा सबै जना जम्मा भएर साधारण सभाको बैठक गर्न असुविधा परी वडा-वडा वा पायक पर्ने स्थान-स्थानमा समान कार्यसूची राखेर साधारण सभा डाक्नुपर्दा प्रत्येक स्थानमा सञ्चालक तथा लेखा सुपरिवेक्षण समितिका पदाधिकारीहरू सबैलाई उपस्थितिका लागि डाक्नुपर्दछ ।

(६) उपदफा (५) मा उल्लिखित अवस्थामा सबै बैठकहरूको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिहरूका साथै समितिका पदाधिकारीको जम्मा सङ्ख्याको कम्तीमा दोब्बर सङ्ख्या पुग्ने गरी प्रत्येक बैठकबाट कम्तीमा तीन जनाका दरले चुनिएका प्रतिनिधिहरूले साधारणतया अन्तिम बैठक बसेको सात दिनभित्र संस्थामा जम्मा भएर प्रत्येक पानामा सहीछाप गरी निर्णय प्रमाणित गर्नेछन् ।

(७) उपदफा (६) को अवस्थामा प्रत्येक बैठकको निर्णय अध्यक्षता गर्ने व्यक्ति र उपदफा (७) बमोजिम चुनिएका प्रतिनिधिहरूले प्रत्येक पानामा सही छाप गरी प्रमाणित गर्नेछन्।

(८) उपदफा (५) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सबै वा कुनै बैठकको अध्यक्षता गरेकोमा बाहेक सञ्चालक वा लेखा समितिका पदाधिकारीहरूले उपदफा (७) बमोजिम प्रमाणित हुने बैठकको निर्णय प्रमाणित गर्नु आवश्यक हुने छैन ।

(९) साधारण सभाको बैठकको कार्यविधि साधारण सभाबाट पारित भए पछि लागु हुने छ भने अन्य व्यवस्था दर्ता गर्ने अधिकारीले तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।

३१. **साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार :**

साधारण सभाका काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन्:-

(क) सचालक समिति तथा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको बार्षिक प्रतिवेदन सम्वन्धमा छलफल गरी पारित गर्ने ।

(ख) प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम उपर छलफल गरि संसोधन सहित वा प्रस्ताव गरिए बमोजिम पारित गर्ने ।

(ग) संस्थाको बार्षिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल गरि अनुमोदन गर्ने ।

(घ) सञ्चालक समिति र लेखा तथा सुपरिवेक्षण समितिको निर्वाचन र अध्यक्षको राजिनामा स्वीकृत गर्ने,संचालकलाई हटाउने,सञ्चालक समिति वा लेखा तथा सुपरिवेक्षण समितिको विघटन गर्ने ।

(ङ) विनियम संशोधनका तथा आन्तरिक कार्यविधीहरु पारित गर्ने ।

(च) लेखापरीक्षकको नियुक्ति र पारिश्रमिक तोक्ने ।

(छ) संस्थाको विभाजन, एकीकरण र विघटन सम्वन्धि निर्णय गर्ने ।

(ज.) संचालक, लेखा सुपरिवेक्षण समितिका पदाधिकारीहरुको सुविधा तोक्ने

(झ.) बाह्य ऋण तथा दायित्व स्विकार गर्ने ।

(ञ.) हिसाव किताव र मिनाहा सम्वन्धमा छलफल तथा अनुमोदन एवं निर्णय गर्ने ।

(ट.) संचालक समितिलाई सरसल्लाह दिने र अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।

(ठ.) सदस्य निष्काशन सम्वन्धमा सञ्चालक समितिले गरेको निर्णयको उपरमा छलफल गरि अनुमोदन वा अस्वीकार गर्ने ।

(ड) सञ्चालक समितिको सिफारिस उपर छलफल गरि लाभांश वितरणको निर्णय गर्ने ।

(ढ.) केन्द्रीय वा जिल्ला संघमा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यको निर्वाचन गर्ने ।

(ण.) रजिष्ट्रार वा निजवाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले संस्थामा गरेको निरीक्षण र सोधपुछ प्रतिवेदन उपर छलफल गर्ने ।

(त) संस्था सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्यक महत्वपूर्ण निर्णयहरु गर्ने ।

३२. साधारण सभाको निर्णय अनिवार्य हुनेः

यस विनियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको विषयमा साधारण सभाको निर्णय अनिवार्य हुनेछ :

(क) संस्थाको कार्यसञ्चालनका लागि चाहिने कर्मचारी प्रशासन, परामर्शदाता नियुक्ति, आर्थिक प्रशासन लगायत अन्य नीति तथा कार्यविधिहरू नभएको खण्डमा वनाउने वा पारित गर्ने ।

(ख) संस्थाले नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारका निकाय, स्थानीय तह, अन्य सहकारी सङ्घसंस्था, गैरसरकारी सङ्गठनसँगको साझेदारीमा कुनै काम गर्ने सम्वन्धमा निर्णय लिने ।

(ग.) निजी क्षेत्रको कुनै उद्योग, व्यवसायसँग संस्थाले व्यावसायिक सम्झौता गर्नुपर्ने अवस्थामा त्यस्तो सम्झौताको ढाँचासमेत तोकी पूर्व-स्वीकृति दिने वा अनुमोदन गर्ने ।

(घ) संस्थाले कुनै निकायबाट ऋण लिने वा अन्यथा दीर्घकालीन भैपरि दायित्व सृजना गर्ने ।

(ङ) यदि वचत तथा ऋणको व्याजदर निर्धारण गर्ने वा संचालक समितिलाई जिम्मेवारी दिने ।

(च) लेखापरीक्षकको नियुक्ति गर्ने,पारिश्रमिक तोक्ने वा संचालक समितिलाई जिम्मेवारी दिने ।

(छ) वार्षिक कार्यक्रम वजेटका साथै जुनसुकै योजना, नीति, रणनीति पारित गर्ने ।

(ज) लगानीमा रहेको ऋण मिनाहा दिनुपर्दा, अपलेखन गर्नुपर्दा, ऋणका सर्त-बन्देजहरू फेर्नु पर्दा ।

(झ) संस्थाको स्व-प्रयोजनका लागि जग्गा, घरलगायतका एकपटकमा पाचलाख भन्दा माथिका अचल सम्पत्ति खरिद गर्नु पर्दा ।

३३. वडा तथा टोल स्तरिय सेवाकेन्द्र :

(१) संस्थाका समस्त कार्यक्रमहरुमा सवै शेयर सदस्यहरूको नियमित रूपमा प्रत्यक्ष एवं रचनात्मक सहभागिता सुगम बनाउन कार्यक्षेत्र अन्तर्गत साधारणतया भौगोलिक अवस्था र सदस्य संख्याको आधारमा सदस्यहरुलाई पायक पर्ने गरी वडा तथा टोल स्तरिय क्षेत्रमा सङ्कलन, वितरण वा परिचालन सेवा संयोजनको बिन्दु पारेर साधारण सभाबाट सेवा केन्द्र संचालन सम्वन्धी कार्यबिधी तयार गरी सेवा केन्द्रहरु संचालन गरिनेछ । (२) उपदफा (१) वमोजिमको सेवा केन्द्र अन्तर्गत कायम रहेका सदस्यहरुको सहभागीतमा गाउँ/टोल मा पनि समुह गठन गरी नियमित बैठकहरु संचालन हुनेछन ।

३४. सेवाकेन्द्र र यस अन्तरगत समुहका कार्यहरू :सदस्य केन्द्रियता कायम हुने गरी सेवा केन्द्र संचालन सम्वन्धी कार्य विधीमा तोकिए अनुसार हुने छन ।

३५. सेवाकेन्द्र र यस अन्तरगत समुहको कार्य व्यवस्था :

सेवा केन्द्र संचालन सम्वन्धी कार्य विधीमा तोकिए अनुसार हुने छन् ।

परिच्छेद-६
प्रतिनिधिमूलक अङ्गहरू

३६. सञ्चालक समिति गठन :

(१) संस्थाको दैनिक कार्यसञ्चालनका लागि साधारण सभाले अध्यक्ष - एक जना, उपाध्यक्ष - एक जना, सचिव-एक जना र कोषाध्यक्ष-एक जना गरी ४ जना पदाधिकारीहरु रहने व्यवस्था गर्ने छ भने ५ जना संचालक सदस्यहरु गरी जम्मा ९ जनाको सञ्चालक समिति गठन गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समितिको गठन गर्दा सदस्य संख्याको बसोबास रहेको क्षेत्रको आधारमा सबै सदस्यहरुको प्रतिनिधित्व हुने लोकतान्त्रिक बिधी अपनाएर समावेशी र पदाधिकारी पदमा कम्तिमा (१) एक जना महिला रहने गरी ४० प्रतिशत महिलाहरुको सहभागीता हुने गरी साधारण सभाले बनाएको संस्थाको निर्वाचन कार्यबिधी अनुसार सञ्चालक समितिको गठन गरिने छ ।

३७. सञ्चालक पदमा उम्मेद्वार बन्न चाहिने योग्यता :-

(१) देहायका अवस्थामा कुनै पनि सदस्य संचालक पदमा निर्वाचित हुन सक्ने छन् :-

(क) २१ वर्ष उमेर पुगेको ।

(ख) मानसिक सन्तुलन ठिक भएको ।

(ग) फौजदारी अभियोग नलागेको ।

(घ) कार्यक्षेत्र भित्र स्थायी वसोवास गरेको ।

(ङ) तिर्न बाँकी ऋण समयमा नै तिरी भाखा ननाघेको ।

(च) संस्थामा कुनै पनि बाँकी वक्यौता नराखेको ।

(छ) संस्थाको कारोवारमा नीजि स्वार्थ नभएको ।

(ज) संस्थाको सम्पति हिनामिना नगरेको ।

(झ) संस्थाको कारोवार जस्तै नीजि कारोवार गर्ने नगरेको ।

(ञ) अर्को सहकारी संस्थाको सञ्चालकमा बहाल रहेको ।

(ट) प्रचलित कानून वमोजिम स्थापित कुनैपनि वित्तिय निकायले कालो सूचीमा नपरेको ।

(२) एकाघर परिवारवाट एकभन्दा बढी व्यक्ति एकै अवधिमा एउटै संस्थाको सञ्चालक वा लेखा समितिको पदमा बहाल रहने छैनन ।

(३) संस्थावाट लिएको ऋणको भाखा नाघेको ऋणी सदस्यले ऋण चूक्ता नगरेसम्म संस्थाको सञ्चालक समिति,लेखा समितिको कुनैपनि पदमा उमेद्धवार हुन पाउने छैन ।

(४) सदस्यले सदस्यता लिएको १ वर्ष व्यतित नभएको अवस्था सँगै संस्थाको कुनैपनि उप-समितिहरुको सदस्य भई एक कार्यकालको जिम्मेवारी पुरा नगरे सम्म सञ्चालक समिति तथा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको कुनै पनि पदमा उम्मेदवार बन्न सक्ने छैन्न । साथै संचालक समितिको अध्यक्ष लगायतका पदाधिकारी पदमा उम्मेद्वारी दिन कम्तिमा एक कार्यकाल संचालक समितिको सदस्य पदमा रही कार्य गरेको हुनु पर्नेछ ।

(५) संचालक समितिमा उमेद्वारी दिने सदस्यले सहकारी ऐन २०७४ र सहकारी नियमावली २०७५ वमोजिम नेपाल सरकार मातहतका कुनै पनि निजामति सेवा,संस्थानहरु र शिक्षा सेवामा वहाल रहेको अवस्थामा उमेद्धवारी दिन पाउने छैन्न र कुनै सदस्यले विगतमा कुनै कार्यकाल संचालक भई काम गरेर विचको अधिवेशनवाट संचालक समितिको कुनै पनि पदमा नरहि खाली भै फेरि आउँदो अधिवेशनमा संचालक समिति वा लेखासुपरिवेक्ष समितिमा मनोनयन दिने इच्छा भएमा फेरि संचालक समितिको वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको सदस्य पदमा मात्र उमेद्वारी दिन पाउने छन् ।

(६) सञ्चालक समिति वा लेखा समितिमा उम्मेद्धवार हुने व्यक्तिले मनोनयन पत्रकासाथ आफुले लिएको शेयरको प्रमाणपत्रंको प्रतिलिपि, आफु संस्थाको स्वीकृत कार्यक्षेत्र भित्रै स्थायी रुपमा

नभएको विवरण खुल्ने संस्थाले दिएको आधिकारिकपत्र पेश गर्नुपर्नेछ । बसोबास गरेको प्रमाण र संस्थासँग कुनै किसिमको तिर्नु बुझाउनु पर्ने बाँकी वक्यौता

३८. **संचालक समितिको पदावबधी :**
पदाधिकारी तथा सञ्चालकहरूको पदावधि ४ वर्ष हुनेछ तथा उनीहरू पुन:निर्वाचित हुन सक्नेछन् । तर एकै व्यक्ति लगातार दुईपल्ट भन्दा बढी अध्यक्षमा निर्वाचित हुन सक्ने छैन। अवधी निर्वाचित भएको मितिदेखि नै गणना गरिने छ ।

३९. **सञ्चालक समितिको निर्वाचन :-**
(१) लोकतान्त्रिक विधी अनुसार साधारण सभाले बनाएको संस्थाको निर्वाचन कार्यविधी अनुसार सञ्चालक समिति निर्वाचित हुन सक्नेछन ।
(२) कुनै कारणवस सञ्चालक पद रिक्त हुन आएमा जुन पद रिक्त भएको हो सदस्यहरुवाट बाँकी अवधिको लागि साधारण सभा वा विशेष साधारण सभावाट संस्थाको निर्वाचन कार्यविधी अनुसार पद पूर्ति गरिनेछ । तर ६ महिना भन्दा कम अवधीका लागि भने पदपुर्ती गरिने छैन ।
(३) सञ्चालक समितिले आफ्नो पदावधी समाप्त हुनु अगावै नयाँ सञ्चालक समितिको निर्वाचन गरी आफ्नो कार्यभार बरबुझारथ गरी जिम्मा लगाई हिसाव किताव फरफारक गरी लिने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

४०. **निर्वाचन उपसमिति :-**
साधारण सभा अगावै संचालक समितिले संचालकमा उम्मेदवार नहुने सदस्यहरु मध्ये १ जना संयोजक रहने गरी ३ सदस्यीय निर्वाचन उपसमिति गठन गर्नु पर्नेछ । निर्वाचन समितिले लेखा तथा सुपरिवेक्षण समिति सहित संचालक समितिको निर्वाचन गर्ने छ । अन्य व्यवस्था विनियम २०७८ सहित संस्थाको निर्वाचन कार्यविधी अनुसार हुनेछ ।

४१. **शपथ ग्रहण र निर्वाचित पदाधिकारी एवं संचालक सदस्यहरुको विवरण :-**
(१) संचालक समिति र लेखा तथा सुपरिवेक्षण समितिहरुको निर्वाचित सदस्यहरुले संस्थाको निर्वाचन नितिमा उल्लेख भए वमोजिमको शपथ ग्रहण निर्वाचन मण्डलद्वारा साधारण सभा समक्ष गर्नु पर्नेछ । सपथ ग्रहणको ढाँचा निर्वाचन नितिमा उल्लेख भए वमोजिमको वा अनुसुचि-५ मा भएअनुसारको गर्नु पर्ने छ ।
(२) संचालक समिति र लेखा तथा सुपरिवेक्षण समितिमा निर्वाचित हुने सदस्यहरुको सम्पूर्ण विवरण अनुसूची -६ र निजहरुको हस्ताक्षर सहितको शपथ ग्रहण गरेको कागजको प्रतिलिपि र नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि सहित १ प्रति फोटो सम्वन्धित कार्यालयलाई सात दिन भित्र उपलव्ध गराइने छ ।

४२. **संचालकको पदमा बहाल रहन नसक्ने अवस्था :-**
देहायको अवस्थामा कुनै पनि व्यक्ति सञ्चलकको पदमा बहाल रहन सक्ने छैन ।
(१) सञ्चालकको पदमा निर्वाचित वा नियूक्ति हुन नसक्ने अवस्था भएमा ।
(२) उचित कारण खोलि सञ्चालक समितिलाई लिखित जनाउ नदिई लगातार तीनपटकसम्म समितिको बैठकमा अनुपस्थित रहेमा ।
(३) साधारण सभाको बहुमतले मनासिव कारण देखाई हटाउने निर्णय गरेमा ।
(४) यस विनियममा व्यवस्था गरिएको कुराहरुको उलंघन गर्ने कुनै संचालकलाई समितिले पदवाट हटाउन आवश्यक कार्यवाही गर्नेछ ।

(५) अध्यक्ष वाहेक सदस्यहरुले अध्यक्ष समक्ष पदवाट दिएको राजिनामा स्वीकृत भएमा र अध्यक्षको हकमा साधारण सभाले स्वीकृत गरेमा ।

(६) निम्न अवस्थामा संचालक पद स्वत समाप्त हुनेछ :

(१) पदावधि समाप्त भएमा ।

(२) मृत्यू भएमा ।

(३) संस्थाको कार्यक्षेत्र वाहिर वसाईसराई भएमा र सदस्यता समाप्त भएमा ।

(४) संस्थाको विघटन भएमा वा संस्थाको दर्ता खारेज भएमा ।

(५) जानी जानी संस्थाको हित तथा ख्यातीमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने कुनै काम गरेको प्रमाणित भएमा ।

(६) विनियमको पालना नगर्ने यस भन्दा अगाडी कुनै पनि सहकारी संस्थामा संलग्न भई संस्थाको रकम हिनामिना गरी कार्यवाहीमा परेको प्रमाणित भएमा ।

(७) प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको कुनैपनि बित्तिय निकायसँगको कारोवारमा आर्थिक अनियमितता गरी कालोसुचीमा सुचीकृत भएको ठहर भएमा ।

(८) तिर्न बाँकी ऋणं समयमा नै नतिरी भाखा नघाई वाँकी बक्यौता राखेमा ।

(९) संस्थाको ठेक्का,कारोवारमा कुनै प्रकारको नीजि स्वार्थ भएको प्रमाणित भएमा ।

(१०) संस्थाको सम्पति हिनामिना गरेको तथा संस्थाको कारोवार जस्तै नीजि कारोवार गर्ने गरेको ठहर भएमा ।

(११) एकै प्रकृतिको सहकारी संस्थाको सदस्य भएको वा अर्को सहकारी संस्थाको सञ्चालक वा लेखा समितिमा बहाल रहेको प्रमाणित भएमा ।

४३. समितिको वैठक :-

सञ्चालक समितिको बैठकको प्रकृया देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(१) सञ्चालक समितिको मासिक वैठक नियमित रुपमा बस्नु पर्ने छ । समितिको दुई वैठक वीच ४५ दिन भन्दा वढीको अन्तर हुनुहुदैन । अध्यक्षको सरसल्लाह अनुसार तोकिएको मिति ,स्थान र समयमा समितिको वैठक व्यवस्थापकले वोलाउने छ ।

(२) अध्यक्ष एवं उपाध्यक्ष उपस्थित नभएको अवस्थामा सदस्यहरुको वहुमतवाट छानिएको सदस्यले अध्यक्षता गरी छलफलका विषय माथि निर्णय गर्न सक्नेछ ।

(३) सञ्चालक समितिको वैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ र मत बरांबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत मात्र दिनु पर्नेछ ।

(४) सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित सञ्चालकहरु बीच छलफल भएको विषय र तत्सम्वन्धी भएको निर्णयको विवरण छुट्टै निर्णय किताव (माईन्यूट बुक) मा लेखी अध्यक्ष,सचिव र व्यवस्थापक द्धारा प्रमाणित गराई सुरक्षित राख्नु पर्दछ ।

(५) सञ्चालक समितिको बैठकमा सञ्चालकहरु मध्ये जम्मा संख्याको ५१ प्रतिशत सञ्चालकहरु उपस्थित भएमा वैठक सञ्चालनको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

४४. सञ्चालक समितिको काम,कर्तव्य र अधिकार :-

सञ्चालक समितिका निम्न लिखित काम,कर्तव्य र अधिकार रहनेछन्:-

(१) विनियममा व्यवस्था भए वमोजिमको प्रकृया अपनाई साधारण सभा वोलाउने ।

(२) संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न व्यवस्थापक र अन्य कर्मचारीहरुको नियुक्ति गर्ने ।

(३) संस्थाको आवश्यक्ता अनुसार कर्मचारीहरुको नियूक्ति, सेवा शर्त ,सरुवा,पदोन्नती, सेवा सुविधा र सजाय, निलम्वन, बर्खास्त सम्वन्धमा आवश्यक कार्यबिधी साधारण सभाबाट स्वीकृत गराई लागु गर्ने ।

(४) साधारण सभाद्वारा नियूक्त लेखापरिक्षकबाट संस्थाको बार्षिक हिसाब जाँच गराउने र साको १ प्रति सक्कलै प्रतिवेदन प्राप्त गरी १ प्रति रजिष्ट्रार समक्ष र १ प्रति साधारणसभामा पेश गर्ने ।

(५) विनियममा भएको व्यवस्था बमोजिम अध्यक्ष बाहेक कुनै सञ्चालक र साधारण सभाको सदस्यले राजिनामा दिएमा स्वीकृत गर्ने ।

(६) आम्दानी खर्चको विवरण तयार गरी छलफल तथा स्वीकृतिका लागी साधारण सभामा पेश गर्ने ।

(७) सहकारी ऐन नियम र संस्थाको विनियममा लेखिएका कुराहरु र साधारण सभाद्वारा समय समयमा गरिएका निर्णयहरुको अधिनमा रही संस्थाको सम्पूर्ण काम, कारोबारको प्रबन्ध, अधिकारहरुको प्रयोग र कर्तव्यको पालना गरी अनुसुची-५ अनुसारको सपथ ग्रहण गराउने ।

(८) साधारण सभाको निर्णय अनुसार संस्थाको चल,अचल सम्पत्ति खरीद बिक्री गर्ने वा प्राप्त गर्ने र हस्तान्तरण गर्ने गराउने ।

(९) बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी साधारण सभाबाट स्वीकृत गराई स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

(१०) उपदफा ३ को स्वीकृत कर्मचारी तथा आर्थिक प्रशासन नियमावलीको अधिनमा रही कर्मचारीहरुको नियूक्ति सरुवा, बढुवा, खोसुवा ,निलम्बन , दण्ड, सजाय र पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने ।

(११) बाह्य संस्थाबाट ऋण लिने वा बाह्य संस्थालाई ऋण दिने सम्बन्धि नीति तर्जुमा गर्ने ।

(१२) संस्थाको कोषको सुरक्षा,आर्थिक करोबार माथि नियन्त्रण गर्ने सो को व्यवस्था मिलाउने ।

(१३) साधारण सभाबाट भएको अन्य निर्णयहरुको कार्यन्वयन गर्ने ।

(१४) संस्थाका कार्यहरु सुचारु रुपले सञ्चालन गर्न विनियमको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार उपसमितिहरु तथा सल्लाहकार समिति गठन गर्ने ।

(१५) यस विनियममा उल्लेख भएका उद्देश्य प्राप्तीका लागी साधारण सभाले अख्तियार गरेका आवश्यक सवै कार्य गर्ने ।

(१६) संस्थाको बचत,सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने जिम्मेवारी सञ्चालकहरुको हुनेछ ।

(१७) संस्थाले ऋण उपसमितिको सिफारिसमा ऋण लगानी गर्नेछ । लगानी गरिएको ऋण रकमको सञ्चालक समिति तथा ऋण उपसमिति दुवैले जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्नेछ ।

४५. पदाधिकारी तथा संचालक सदस्यहरुको काम,कर्तव्य र अधिकारः-

सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरुको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(१) अध्यक्षको काम ,कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) सञ्चालक समितिको बैठक बोलाउने र कामको बाँडफाँड गर्ने ।

(ख) साधारण सभा तथा सञ्चालक समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।

(ग) संस्थालाई नेतृत्व प्रदान गर्ने र यसका लागि सदैव सक्रिय रहने ।

(घ) संस्थाको चल,अचल सम्पत्तिको रेखदेख,संरक्षण गर्ने र नियन्त्रण गर्ने/गराउने ।

(ङ) संस्थाको दैनिक कामकाजको प्रत्यक्ष निगरानी राख्ने ।

(च) साधारण सभा तथा समितिको बैठकमा कुनै विषयमा मतदान भई मत बराबर भएमा निर्णायक मत दिने ।

(छ) संस्थाको कुनै काम कार्यबाहीको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार जाँचबुझ निरीक्षण गर्ने /गराउने

(ज) संस्थाको काम कारवाहीमा अन्य संस्थामा प्रतिनिधित्व गर्ने र अन्य संघ/संस्था, निकायमा प्रतिनिधित्व गर्ने गराउने ।

(झ) सञ्चालक तथा कर्मचारीहरुलाई सर सल्लाह दिने, राजिनामा स्वीकृत गर्ने ।

(ञ) साधारण सभा र समितिले गरेका निर्णयहरुको कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

CamScanner

(ट) संस्थाको कर्मचारीहरुलाई सरसल्लाह दिने, उत्साहित गर्ने, केहि समस्याहरु भए व्यवस्थापकद्वारा संचालक समितिमा पेश गर्न लगाउने ।

(२) **उपाध्यक्षको काम,कर्तव्य तथा अधिकार देहाय वमोजिम हुनेछ ।**

(क) अध्यक्षको काममा सहयोग पुऱ्याउने ।

(ख) अध्यक्षले लिखित रुपमा प्रत्यायोजित गरेका वा तोकेका कार्यहरु गर्ने ।

(ग) अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षले गर्ने सम्पूर्ण कार्यहरु गर्ने र सदस्य वृद्धि गराउने ।

(घ.) संस्थाले संचालन गरेका कार्यक्रमहरुको अनुगमन र सदस्यहरुले लिएको ऋणको सदुपयोगीता जांच तथा अनुगमन गर्ने ।

ङ) सदस्यहरुको गुनासो र विवादलाई समाधान गर्ने ।

(३) **सचिवको काम,कर्तव्य तथा अधिकार देहाय वमोजिम हुनेछ ।**

(क) अध्यक्षको सल्लाह अनुसार साधारण सभा र समितिको बैठक प्रस्तावहरु तयार गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

(ख) साधारण सभा र समितिद्वारा पारित निर्णयहरुको कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

(ग) साधारण सभाको अधिवेशन र समितिको बैठकको कार्य सूचि तयार गर्ने, सूचना निकाल्ने,लेख्न लगाउने, सुरक्षित राख्न लगाउने र निर्णयको प्रतिलिपी आवश्यक्ता अनुसार बिभिन्न स्थानमा पठाउन लगाउने ।

(घ) साधारण सभावाट निर्णय गर्नुपर्ने कुनै विवादास्पद निर्णयहरु भए पुन: छलफल एवं निर्णायार्थ पेश गर्ने ।

(ङ) अध्यक्षले तोकेका काम गर्ने गराउने ।

(च) बार्षिक प्रगती प्रतिवेदन तयार गर्ने, गर्न लगाउने ।

(छ) बार्षिक प्रगती प्रतिवेदन साधारण सभामा पेश गर्ने ।

(ज) संस्थाको कर्मचारीहरुलाई सरसल्लाह दिने, उत्साहित गर्ने, केहि समस्याहरु भए समितिमा पेश गर्ने ।

(झ) विभिन्न निकायमा प्रति निधित्व गर्ने वा गर्न लगाउने ।

(ञ) समितिको बैठक तथा साधारण सभामा अध्यक्षलाई सहयोग गर्ने साथै साधारण सभामा साधारण सभा सम्बन्धी कार्य बिधी अनुसार सभा सभ्य बनाउने ।

(ट) संस्थाको नीति,कार्यक्रम,व्यवसायिक कार्ययोजना तयार गर्ने तथा गर्न लगाउने ।

(ठ) समितिबाट तोकिएका तथा विनियम र नियममा तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

(ड) संस्थाको सदस्यता वृद्धिमा सहयोग गर्ने ।

(४) **कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य तथा अधिकार देहाय वमोजिम हुनेछ ।**

(क) संस्थाको सबै आर्थिक कारोबारलाई व्यवस्थित राख्न लगाई सो को प्रमाणित गर्ने ।

(ख) आर्थिक प्रतिवेदन तयार गरी वा गर्न लगाई मासिक कारोबारको विवरण समितिको बैठकमा पेश गर्ने ।

(ग) आर्थिक प्रतिवेदन तयार गरी वा गर्न लगाई साधारण सभामा आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

(घ) संस्थाको आन्तरिक लेखा परिक्षण गराई, बार्षिक लेखा परिक्षण गराउने र प्रतिवेदन साधारण सभामा पेश गर्ने ।

(ङ) विनियम र नियममा तोकिएका सबै काम गर्ने ।

(च) संस्थाको कर्मचारीहरुलाई सरसल्लाह दिने तथा कर्मचारीहरुका आर्थिक समस्याहरु भए समितिमा पेश गर्ने ।

(छ) समितिको बैठक र साधारण सभामा आर्थिक नीति तथा सो संग सम्वन्धित कार्यसुचीहरु तयार गरी पेश गर्ने ।

CamScanner

(ज) समितिको बैठक तथा साधारण सभामा अध्यक्षलाई सहयोग गर्ने ।
(झ) संस्थाको नीति, कार्यक्रम तथा व्यवसायिक कार्ययोजना तयार गर्न सचिवलाई सहयोग गर्ने ।
(ञ) संस्थाको सदस्यता बृद्धिमा सहयोग गर्ने ।

(३) संचालक समितिका सदस्यहरुको काम कर्तव्य र अधिकार :

(क) सदस्यहरुले बैठकमा उपस्थित भई प्रस्तावहरु उपर छलफल गरी निर्णय दिने ।
(ख) समितिबाट बाँडफाँड भएको अन्य प्रत्यायोजित काम गर्ने ।
(ग) समितिका अन्य पदाधिकारीहरुलाई काममा सहयोग गर्ने ।
(घ) बैठकमा नियमित रुपमा भाग लिने ।
(ङ) संस्थाको हितको निम्ति बिनियम र नीति नियमहरुमा तोके बमोजिमको अन्य सबै प्रकारका काम गर्ने र सदस्य बृद्धि गराउने ।
(च) संस्थाको विकासमा आवश्यक काम गर्ने ।
(छ) सहकारी विकास कार्यकर्ताको रुपमा स्थानीय स्तरमा भूमिका निर्वाह गर्ने ।
(ज.) सेवा केन्द्रहरुको तोकिए बमोजिमको जिम्मेवारी बहन गर्ने ।
(झ) विभिन्न उपसमितिको संयोजक तथा सदस्यहरुको भूमिकामा रहने ।

४६. लेखा सुपरिवेक्षण समिति :

(१) नियमित रूपमा संस्थाको आन्तरिक लेखापरीक्षणका साथै आर्थिक कार्यविधिहरूको पालनाबाट संस्थामा वित्तीय सुशासन कायम गराउन साधारण सभाले बनाएको निर्वाचन कार्यबिधी अपनाएर साधारण सभाबाट एक जना संयोजक र दुई जना सदस्यहरू रहेको लेखा सुपरिवेक्षण समिति गठन गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लेखा तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गर्दा साधारण सभाका सम्पूर्ण सदस्यहरू मध्येबाट सदस्य संख्याको बसोबास रहेको क्षेत्रको आधारमा सबै सदस्यहरुको प्रतिनिधित्व हुने गरी लोकतान्त्रिक विधी अप्नाएर निर्वाचन गरिनेछ ।

(३) लेखा सुपरिवेक्षण समितिका संयोजक वा सदस्यहरूको पदावधि तथा रिक्त पद पूर्ति व्यवस्था सञ्चालक सरह हुनेछ ।

(४) लेखा सुपरिवेक्षणं समितिको उम्मेद्वार हुन दफा ३७ अनुसारको सञ्चालक पदमा उम्मेद्वार बन्न चाहिने योग्यता सहित सहकारीको लेखा सहित सहकारी सम्बन्धी आधारभुत ज्ञान अनुभव भएको हुनु पर्ने छ ।

CS CamScanner

४७. **लेखा सुपरिवेक्षण समितिको काम,कर्तव्य र अधिकार :**

लेखा सुपरिवेक्षण समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) संस्थाको लेखा सम्वन्धि हिसावकितावको जाँच सोही संस्थाको आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखावाट गराउने र आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा नभएमा भएका कर्मचारी वा सदस्यवाट गर्ने/गराउने ।

(ख) आन्तरिक लेखा परीक्षणमा औल्याइएको त्रुटी वा समस्याहरु र सुझावहरुवारे अध्ययन गरी सो को सुधार गर्न समिति मार्फत कार्यवाही चलाउने ।

(ग) साधारण सभामा लेखा सम्वन्धि वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने र सो प्रतिवेदनमा खातापाता,लेखा सम्वन्धि अभिलेख,आर्थिक अनुशासन,हिनामिना,पेश्की सम्पत्ति र दायित्व आदिवारे उल्लेख गर्ने ।

(घ) विशेष साधारण सभा वोलाउनु पर्ने भएमा ठोस कारण समेत खोली संचालक समिति समक्ष पेशगर्ने ।

(ङ) लेखा सुपरिवेक्षण समितिले संचालक समितिवाट भए गरेका काम कार्यवाहीहरुको सुपरिवेक्षण गरी संस्था र सदस्यको हितका लागी साधारण सभा समक्ष कुनै विशेष मामिलाको अध्ययन, अनुसन्धान प्रतिवेदन पेश गर्न सक्नेछ ।

४८. **लेखा सुपरिवेक्षण समितिको सदस्यमा बहाल रहन नसक्ने अवस्था :**

देहायका अवस्थामा लेखा तथा सुपरिवेक्षण समितिको संयोजक तथा सदस्यहरु पद स्वतः समाप्त हुनेछ :

(१) पदावधि समाप्त भएमा ।

(२) मृत्यू भएमा ।

(३) संस्थाको कार्यक्षेत्र बाहिर बसाईसराई भएमा र सदस्यता समाप्त भएमा ।

(४) संस्थाको विघटन भएमा वा संस्थाको दर्ता खारेज भएमा ।

(५) जानी जानी संस्थाको हित तथा ख्यातीमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने कुनै काम गरेको प्रमाणित भएमा

(६) विनियमको पालना नगर्ने यस भन्दा अगाडी कुनै पनि सहकारी संस्थामा संलग्न भई संस्थाको रकम हिनामिना गरी कार्यवाहीमा परेको प्रमाणित भएमा ।

(७) प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको कुनैपनि बित्तिय निकायसँगको कारोवारमा आर्थिक अनियमितता गरी कालोसुचीमा सुचीकृत भएको ठहर भएमा ।

(८) तिर्न बाँकी ऋण समयमा नै नतिरी भाखा नघाई बाँकी बक्यौता राखेमा ।

(९) संस्थाको ठेक्का,कारोवारमा कुनै प्रकारको नीजि स्वार्थ भएको प्रमाणित भएमा ।

(१०) संस्थाको सम्पति हिनामिना गरेको तथा संस्थाको कारोवार जस्तै नीजि कारोवार गर्ने गरेको ठहर भएमा ।

(११) एकै प्रकृति सदस्य भएको अवस्था वा अर्को सहकारी संस्थाको सञ्चालक वा लेखा समितिमा वहाल रहेको प्रमाणित भएमा ।

यस विनियमको यस दफामा समावेश भएका कुनै कुराले संचालक समितिको वैठकमा भएको निर्णय माथि वैधता सम्वन्धि प्रश्न चिन्ह खडा हुने छैन ।

४९. **उपसमिति गठन र कार्य बिधि :-**

उप समिति गठन र कार्य विधि देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(१) संस्थाको कार्य सम्पादनलाई सरल र प्रभावकारी तुल्याउन समितिले संयोजक समेत बढीमा तीन जना सम्म सदस्य भएका अन्य उपसमितिहरु आवश्यक्ता अनुसार समय समयमा गठन गर्न सक्नेछ । त्यस्ता उपसमितिहरुको संयोजक संचालक समितिको सदस्य मध्येवाट हुनेछन ।

CS CamScanner

सदस्यहरु मनोनित गर्दा, विषय विशेषज्ञ, व्यवहारिक ज्ञान भएका शेयर सदस्यहरुवाट लिन सकिनेछ ।

(२) सञ्चालक समितिले उपसमिति गठन गर्दा उपसमितिको कार्यावधि, कार्यको आवश्यक्ता, प्रकृति योग्यता र सुविधा स्पस्ट रुपमा तोकि दिनु पर्नेछ ।

(३) खास कामको लागि गठित उप समितिहरुले निर्धारित समयमा काम सम्पन्न गरी प्रतिवेदन सञ्चालक समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । यस्तो उपसमितिहरु कार्य समाप्त भएपछि स्वत: विघटन हुनेछ ।

(४) सवै उप-समितिहरुको काम कर्तव्य र अधिकार संचालक समितिले तोके वा दिए अनुसारको जिम्मेवारी वहन गर्नु पर्ने हुनेछ ।

परिच्छेद-७
कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापन :

५०. व्यवस्थापन :-कर्मचारीको नियुक्ति तथा सेवाका सर्त

(१) संस्थाको व्यवस्थापनलाई स्वस्थ एवं प्रभावकारी रुपमा अघि बढाउनका लागि व्यवस्थापक को नियूक्ति एवं अन्य कर्मचारीहरुको योग्यता, छनौट, नियुक्ति, तलव निर्धारण र अन्य सुविधाहरु सरुवा बढुवा ,पुरस्कार तथा दण्ड सम्वन्धि व्यवस्था आर्थिक प्रशासन तथा मानव संशाधन निति अनुसार कार्य सम्पादन गर्ने यदि निति तय नगरिएको भएमा आर्थिक प्रशासन तथा मानव संशाधन निति तयार गरि संचालक समितिले साधारणसभावाट पारित गराई लागु गरिनेछ ।

(२) सञ्चालक समितिले स्वीकृत आर्थिक प्रशासन तथा मानव संशाधन निति, नियमावलीको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार पदपूर्ति उपसमितिको माध्यमवाट व्यवस्थापक, अन्य कर्मचारीहरु नियुक्ति गर्नेछ ।

(३) संस्थामा कार्यरत कर्मचारहिरुले नियुक्ति पाउनु अगावै न्युनतम मुल्यांकन रु.५००००० (पाँच लाख) भन्दा माथिको चल,अचल सम्पत्ति धितो रोक्का गर्नुपर्ने छ । निजको नाममा चल अचल सम्पत्ति नभएमा एकाघर परिवारको नाममा भएको चल,अचल सम्पत्ति धितो जमानि वापत संस्थाको नाममा रोक्का गर्नुपर्ने छ र सो गर्न नसकेमा सामाजिक प्रतिष्ठित व्यक्ति वा संस्थाका संचालकहरु मध्येको जमानि लिएर मात्र नियुक्ती गरिने छ । नयाँ कर्मचारीको परिक्षणकाल समाप्त पछि संस्थामा स्थाई हुने कर्मचारीले स्थाई भएको बखत उपर्युक्त जमानि संस्थामा राख्नु वा दिनु पर्ने छ ।

५१. कर्मचारीहरुको नियूक्ति, काम,कर्तव्य तथा अधिकार :-

संस्थाको दैनिक प्रशासनीक कार्यलाई व्यवस्थित, स्वस्थ एवं प्रभावकारी रुपमा अघि बढाउन र संस्थाको आवश्यक प्रवन्ध मिलाउन सञ्चालक समितिको निर्णयवाट संस्थाको आर्थिक प्रशासन तथा मानव समशाधन निति २०७६ अनुसार व्यवस्थापक र अन्य कर्मचारीहरुलाई थप नियुक्ति दिइदै लगिने छ । यसै गरि कर्मचारीहरुको काम,कर्तव्य,अधिकार, सेवा सुविधा र अन्य सेवाका शर्तहरु संस्थाको आर्थिक प्रशासन तथा मानव संशाधन नितिमा व्यवस्था भए अनुसार हुनेछ ।

५२. विशेष जिम्मेवारी :

संचालक समिति र संस्थामा कार्यरत सबै कर्मचारीहरुले यस विनियममा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका साथै सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कानुन अन्तर्गत संस्थाले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू सम्पादन गर्ने, गराउने विशेष जिम्मेवारी समेत वहन गर्नुपर्नेछ ।

CamScanner

परिच्छेद-८
कोषको व्यवस्था

५३. कोषको व्यवस्था :-

(१) संस्थाको एउटा छुट्टै कोषको व्यवस्था गरिनेछ र सो कोषमा देहायका रकमहरु रहनेछन् ।

(क) संस्थाले आर्जन गरेका सवै किसिमका आम्दानी ।

(ख) नेपाल सरकार वा राष्ट्रिय दातृ संघ-संस्थावाट प्राप्त ऋण तथा अनुदान रकम ।

(ग) विदेशी सरकार वा अन्तराष्ट्रिय दातृ संघ-संस्थावाट ऋण तथा अनुदान प्राप्त रकम ।

(घ) संस्थाले शेयर विक्रि गरे वापत प्राप्त रकम,प्रवेश शुल्क,व्यवस्थापनवापत प्राप्त शुल्कहरु ।

(ङ) भविष्यमा फिर्ता गर्ने गरि सदस्यहरुवाट संकलन गरिएको निच्क्षेप रकम ।

(च अन्य श्रोतवाट प्राप्त रकम ।

(२) उपदफा (१) वमोजिमको कोषको रकम विनियममा व्यवस्था भए वमोजिमको कार्यमा खर्च गरिनेछ ।

(३) संस्थाले विदेशी सरकारतथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संघ संस्थावाट ऋण,अनुदान रकम प्राप्त गर्नु अघि नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) वमोजिम संस्थालाईप्राप्त हुने सवै रकम समितिले निर्णय गरेको कुनै पनि वैंकहरुमा संस्थाको नाममा आवश्यक खाता खोली जम्मा गरिने छ । र सो को जानकारी इलाम नगरपालिकाको कार्यालयलाई गराउनु उचित हुनेछ ।

५४. कोषको सुरक्षा :

संस्थाको कोष व्यवस्थापकको जिम्मामा रहनेछ । कोषको रकममध्ये साधारण सभाको निर्णयवाट स्वीकृत भएका हदसम्म संस्थाको नगदको रुपमा राखी सो भन्दा वढी रकम संचालक समितिले तोकेको वैंकमा संस्थाको नाममाखाता खोली जम्मा गर्नुपर्ने छ ।

५५. कोषको उपयोग:

(१.) कोषको उपयोग निम्न अनुसार गर्न सकिने छ ।

(२) संस्थाको कोषको उपयोग ऐन, नियमावली तथा यस विनियमका व्यवस्थाहरूको अधीनमा रही संस्थाका उद्देश्यहरू हासिल गर्ने गरी विनियममा उल्लेख भए वमोजिम संस्थाको स्वीकृत योजना अनुसार कार्यक्रम वा व्यवसाय संचालन गर्ने ।

(३) स्वीकृत योजना अनुसारको कार्य गर्नको लागि आवश्यक स्थिर सम्पत्ति खरीद गर्ने ।

(४) सहकारी बैंक वा जिल्ला सहकारी संघ,बिषयगत संघको शेयर खरीद गर्ने ।

(५) सदस्यहरुका लागी तालिम शिक्षा कार्यकममा खर्च गर्ने ।

(६) कुनै वैकको वचत वा मुद्दती खातामा जम्मा गर्ने ।

(७) सामाजिक तथा सांस्कृतिक काममा खर्च गर्ने ।

(८) सहकारी संस्थाले सहकारी बैंक र सहकारीका संघहरु बाहेक अन्य वित्तीय संस्था, बैंक वा कम्पनीको शेयर खरीद गरिने छैन ।

५६ बैंक खाता सञ्चालन:-

संस्थामा प्राप्त हुने रकमहरु आवश्यकता अनुसार कोषको पायक पर्ने वैंकमा खाता खोली संचालन गरिने छ । वैंक खाता संचालन संचालक समितिले निर्णय गरी तोकेको कुनै दुई जना सञ्चालक र व्यवस्थापकको अनिवार्य संयुक्त दस्तखतवाट हुनेछ ।

CamScanner

५७ **नाफा/उवार, बचतको वितरण :**

१ संस्थाको वर्षको खुद बचतको रकमबाट कम्तीमा २५ प्रतिशत जगेडा कोषमा जम्मा गरिनेछ।

२ खुद बचतबाट जगेडा कोषमा २५ प्रतिशत विभाजन गरी अन्य बाँकी रहल बचतलाई १०० प्रतिशतमानी निम्न अनुसारको कोषमा विभाजन गरिने ।

२.१) संरक्षित पुंजी फिर्ता कोषमा कम्तिमा २५ प्रतिशत

२.२) सहकारी प्रवर्द्धन कोष ०.५प्रतिशत

३ संरक्षित पुंजी फिर्ता कोष र सहकारी प्रवर्द्धन कोषमा रकम छुट्याई बाँकि रहेको रकमलाई १०० प्रतिशत मानी निम्न अनुसारको कोषमा विभाजन गरिनेछ ।

क)	शेयर लाभांश कोष	५० प्रतिशत
ख)	कर्मचारी बोनस कोष	५ प्रतिशत
ग)	घर जग्गा खरिद कोष	५ प्रतिशत
घ)	सहकारी शिक्षा कोष	५ प्रतिशत
ङ)	ऋण जोखिम कोष	११ प्रतिशत
च)	सदस्य राहात कोष	१२ प्रतिशत
छ)	स्थिरीकरण कोष	२ प्रतिशत
ज)	संस्था बिकास कोष	५ प्रतिशत
झ)	सामुदायिक बिकास कोष	५ प्रतिशत

५८ **जगेडा कोषः**

ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरि सकेपछि संस्थामा एक जगेडाकोषको व्यवस्था गरिने छ। जगेडाकोषमा देहाय वमोजिमका रकमहरु जम्मा गरिने छ।

(क) सहकारी ऐन २०७४ को अधिनमा रही प्रत्येक आर्थिक वर्षमा संस्थाले गरेको कारोवारवाट हिसाव लेखापरिक्षण गरी हुन आउने खुद (बचत) नाफावाट ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरि सकेपछि बाँकी रहेको शुद्ध मुनाफावाट कम्तीमा २५ प्रतिशत रकम ।

(ख) संस्थाको कारोवारवाट हुन आउने आय मध्येवाट वा अन्य कुनै प्रकारले यस कोषमा जाने रकम ।

(ग) बित्तिय वा अन्य निकायवाट प्राप्त हुने पूँजीगत अनुदानको रकम।

(घ) राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रियसंघ/संस्थावाट प्राप्त हुने शर्त रहित आर्थिक अनुदान सहयोग।

(ङ) संस्थाको सम्पत्ति विक्रीको नाफा रकमहरु

५९. **संरक्षित पुंजी फिर्ता :**

दफा ५६को उपदफा (२) को खण्ड (२.१) मा उल्लिखित कोषबाट सहकारी ऐनमा व्यवस्था गरिए बमोजिम कारोबारको आधारमा संरक्षित पुंजी फिर्ता गरिनेछ।

६०. **शेयर लाभांश तथा कर्मचारी बोनसवितरण नगरिने :**

कुनै वर्षको सेयर लाभांश दफा ५६को उपदफा (३) को खण्ड (३.१) मा उक्त वर्षको खुद बचतबाट कोषमा सारिएको रकमभन्दा बढी हुने गरी वा सदस्यले खरिद गरेको सेयरको रकमको १८ प्रतिशतभन्दा बढी हुने गरी वितरण गरिने छैन । साथै दफा ५६को उपदफा (३) को खण्ड (३.२) मा कर्मचारी बोनस कोषको रकम वितरण गर्दा बढीमा ७ प्रतिशत भन्दा बढी नहुने गरी वितरण गरिनेछ।

६१. **जगेडा कोषमा रकम सार्नुपर्ने:**
कोषमा छुट्याइएको रकम वितरण गरी बांकि रहेको रकम जगेडाकोषमा जम्मा गरिने छ ।

६२. **ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था:-**
संस्थाबाट सदस्यहरुलाई लगानी गरिएको रकममा ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था गरिने छ ।।
१) प्रत्येक बर्ष संस्थाले आर्जन गरेको आम्दानीबाट यसै विनियममा व्यवस्था भए अनुसारको रकम कोषमा जम्मा गरिने छ ।
(२) संस्थाले लगानी गरेको ऋणको वर्गिकरणको विवरण प्रत्येक आर्थिक बर्षको मसान्तमा गरिने छ ।
(३) ऋणको बर्गिकरण अनुसार ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था निम्न अनुसार गरिनेछ ।

ऋणको वर्गिकरण	भाखा नाघेको अवधि	ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था
असल ऋण	भाखा ननाघेको ।	१ प्रतिशत
संखास्पद ऋण	१ वर्ष सम्म भाखा नाघेको ।	३५ प्रतिशत
खराब ऋण	१ बर्ष भन्दा बढि भाखा नाघेको ।	१०० प्रतिशत

परिच्छेद-९
बचत परिचालन

६३. **बचत सङ्कलन गर्न सक्ने:**
(१) संस्थाले ऐन, नियमावली, यस विनियमको व्यवस्था र साधारण सभाबाट स्वीकृत बचत परिचालन निर्देशिकाका सर्त-बन्देज अन्तर्गत रही सदस्यहरूबाट बचत सङ्कलन गर्न सक्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिमको बचत परिचालन निर्देशिकामा व्यवस्थाका साथै देहायका सर्त-बन्देजहरू समावेश गरिने छन्:
(क) योजनाको उद्देश्य, मितव्ययी गर्ने बानी बसालेर अड्कोफड्को टारी ऋणग्रस्त हुनबाट बच्नुका साथै पाँच-सात वर्षभित्रै जेथा जोड्न सक्ने बन्ने हुनुपर्ने ।
(ख) सदस्यहरूबाट मात्र बचत सङ्कलन गर्नुपर्ने ।
(ग) संचालक समितिको निर्णय अनुसार सदस्यहरुले मासिक रूपमा न्युनतम अनिवार्य बचत जम्मा गर्नु पर्ने छ ।मासिक बचत रकम तोकिएको समयावधि भित्र जम्मा गरिसक्नु पर्नेछ र एक शेयर सदस्यको हकमा सबै प्रकारका बचत खाताहरुको कुल रकम वार्षिक अधिकतम रु.२५,०००००(पचिस लाख) सम्मको बचत जम्मा गर्न सक्ने सिमा तोकिएको छ ।
(घ) सदस्यहरूले सबै प्रकारको बचत खाताखोल्न सक्ने ।
(ङ) सदस्यहरूले संस्था मै आएर वा कुनै वित्तिय संस्थाको माध्यमबाट बचत जम्मा गर्नुपर्ने छ ।
(च) ऐन बमोजिम तोकिएको सन्दर्भ व्याजदर अनुसार बचत तथा ऋणको व्याजदर निर्धारण हुने ।
(छ) ऋणमा व्याज पुंजीकरण नगरिने तथा व्याज गणना गर्दा तिर्न बाँकी सावाँ रकमको आधार लिइने तर भाखा नाघेको खण्डमा बचत तथा ऋण नीतिमा तोकिए बमोजिम हर्जाना लिन सकिने ।
(ज) संस्थाले सदस्यको बालबालिका लगायत अन्य कृषक बचत कार्यक्रम संचालन गर्न सक्नेछ
(झ) सदस्य लेखातामा न्युनतम तोकिएको रकम रहने गरी बचत फिर्ता लिन सक्नेछ ।
(ञ) संस्थाले सार्वजनिक रुपमा विज्ञापन गरी बचत संकलन गरिने छैन ।
(ट) संस्थाले बचत, निक्षेपमा प्रदान गर्ने व्याजदर सहकारी ऐन, नियमावली, कानून वा प्रचलित बजार दरको आधारमा मात्र गरिने छ ।
(ठ) आवधिक निक्षेपमा संस्थाले सदस्यहरुको आफ्नो सुविधा अनुसार ३ महिना भन्दा बढी समयको लागि जतिसुकै रकम मुद्धति खातामा बचत जम्मा गर्न सक्नेछ ।

६४. **बचत सङ्कलनमा सीमा :**

(१) संस्थाको जम्मा बचत दायित्व जुनसुकै बखत प्राथमिक पुँजी कोषको १५ गुनाभन्दा बढी हुने छैन ।

६५. **ऋण दिन सक्ने:**

(१) संस्थाले तरलताका लागि १५ प्रतिशत वा दर्ता गर्ने अधिकारीले तोकिदिएको अन्य कुनै सीमासम्मको रकम छुट्ट्याएर सदस्यहरूलाई ऋण नीतिको आधरमा देहायबमोजिम ऋणको रूपमा दिन सक्नेछ ।

(क) सदस्यको शेयर रकम र व्यक्तिगत बचतको धितोमा सुरक्षणको ९० प्रतिशत ऋण दिनसक्ने ।

(ख) सदस्यहरुको शेयर तथा बचत सामुहिक धितो जमानी(लघु वित्तकार्यक्रम जस्तै)को ९० प्रतिशत ऋण दिनसक्ने ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै सदस्यले रु.२ लाखभन्दा बढी रकम ऋण लिन चाहेमा अचल सम्पत्ति (जग्गा) धितो दृष्ट्रि बन्धक गराउन सकिनेछ र संस्थाको तरलताको मुल्यांकन गरि संचालक समितिले अधिकत्म रु.३०,०००००।- (तीस लाख सम्म) धितो जमानतमा ऋण लगानि गर्न सक्ने छ ।ऋणको बर्गिकरण भाखा नाघेको अवधि ऋण नोक्सानी कोषको व्यवस्था असल ऋण भाखा ननाघेको १ प्रतिशत शंकास्पद ऋण १ बर्ष सम्म भाखा नाघेको ३५ प्रतिशत खराव ऋण १ बर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेको १०० प्रतिशत ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रदान गरिने ऋण कृषि, पशुपालन, व्यापार व्यवसाय, उद्योग, माछा, पालन, कुखुरा पालान, वाखा पालन, बुँगुर पालन, तरकारी तथा फलफूल खेती, शैक्षिक, आवास, स्वास्थ्योपचार, रोजगारीमूलक वा उत्पादन मूलक,सामाजिक कार्य प्रयोजनका लागि मात्र हुनेछ ।

(४) उदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सदस्यता लिएर नियमित रूपमा बचत जम्मा गर्न थालेको ३ महिना व्यतीत नहुँदै संस्थाबाट कसैलाई पनि ऋण प्रदान गरिने छैन ।

(५) ऋण प्रवाहमा प्राथमिकता लगायतका अन्य व्यवस्था ऋण परिचालन नीतिमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(६) उपदफा (१) को अधीनमा रही कुनै सञ्चालक वा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको पदाधिकारीलाई दिन सकिने ऋणको सीमा संचालक समितिले बेला-बेलामा तोकि निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

(७) सदस्यहरुलाई पाकेको ऋणमा मासिक व्याज छुट, व्याजको हर्जना र ऋणको सिमा संचालक समितिले समय-समयमा तोके वा निर्णय गरे अनुरुप(ऋण रकमको पाकेको व्याजमा समय भित्र नुबुझाएमा: पहिलो महिना देखि तेस्रो महिना सम्ममा २ प्रतिशन,चौथो महिना देखि छैटौ महिना सम्ममा ४ प्रतिशत,सातौ महिना देखि ऋण चुक्ता नभए सम्म ६ प्रतिशत जरिमाना लाग्ने छ तर ऋणिको आर्थिक स्तर वा अवस्था हेरि माथिका जरिमानाहरु संस्थाले कारण सहित छुट दिन सक्ने छ । यस्तै;संस्थावाट लिईएको ऋण रकम भुक्तानि नहुँदै भवितब्यमा परि मृत्यु भएमा संस्थाको ऋण जोखिम कोषको क्षमता हेरि तिर्नबांकि ऋण र ब्याज मध्ये ब्याजमा मात्र राहात स्वरुपसमिति, लेखा समिति ऋण स्वीकृत उप समितिको संयूक्त बैठकको निर्णय अनुसार ५० प्रतिशत सम्म मिनाहा गर्न गरिएको रकम साधारण सभामा जानकारी गराउनु पर्नेछ तर सो भन्दा बडि ऋण ब्याज र हर्जना मिनाहा गर्नु परेमा साधारण सभाले मात्र गर्न सक्ने छ साथै ऋणि सदस्यको मृत्यु भएको प्रमाण सहित निवेदन दिएमा मृत्यु भएको दिन देखि ब्याज गणना गरिने छैन) ।

(८) ऋण लगानी गर्दा सेवा शुल्क बापत १ प्रतिशत सेवा शुल्क लाग्ने छ,साथै नियमानुसारको शेयर समेत खरिद गर्नुपर्ने छ ।

(९) *बाँकि/बक्यौदा रकम असुल उपर गर्ने:*

क. ऋणी व्यक्ति वा परिवारलाई सुचना बुझाउनु पर्ने छ । कारणवस सूचना नबुझेमा घरदलानमा सुचना टाँस गरि मुचुल्का गरिने छ । जायजेथा लिलामविक्रि गर्दा जेथाले नथामे वा नपूगेमा निजको अन्य चलअचल सम्पत्ति भएमा वा निजको पविारका व्याक्तिको नाममा भएको चलअचल सम्पत्तिवाट असुल उपर गरिने छ । ऋण सदस्यले समयमा ऋण रकम नबुझाएमा धरौटि रकम जफत गरिने छ ।

६६. **ऋण बाहेकको प्रयोजनमा बचतको रकम लगाउन नहुने :**

संस्थाले सङ्कलन गरेको बचतको रकम दफा ६२ बमोजिम स्वीकृत बचत र ऋणपरिचालन नीतिका सर्त-बन्देज अन्तर्गत सदस्यहरूलाई ऋण दिने बाहेकको कुनै प्रयोजनमा लगाइने छैन तर यसमा लेखिएको कुनै कुराले बचतको रकम तरलता बापत नगदै राख्न,तरलता बढि भई ऋण लगानि समेत हुन नसकेको खण्डमा कुनै वित्तिय निकायले उतकृष्ठ ब्याज दिने भएमा उक्त बैक तथा वित्तिय संस्थाहरुमा वडि देखिन आएको रकम फिक्स डिपोजिटमा राख्ने वा नेपाल राष्ट्रबैङ्कले जारी गरेको ट्रेजरी बिल वा विकास ऋणपत्र खरिदमा उपयोग गर्न बाधा पर्ने छैन ।

परिच्छेद-१०
कारोबारमा सीमाङ्कन

६७. **सदस्य केन्द्रीयता :**

(१) संस्थाले देहायबमोजिम गरी व्यावसायिक सेवामा सदस्य केन्द्रीयता कायम गर्नेछ :

(क) बचत परिचालन सेवामा बचत सङ्कलन र ऋण लगानी दुवै पूर्णतया सदस्यहरूमै सीमित गरिन्छ । (२)उपदफा(१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि गैरव्यावसायिक सेवाहरूमा सदस्य र गैरसदस्यबीच पहुँचमा कुनै किसिमले विभेद गरिने छैन ।

६८. **स्वार्थ बाँझिने निर्णयमा सहभागितामा प्रतिबन्धः**

कुनै संचालक, सदस्य तथा कर्मचारीहरुको स्वार्थसंग सम्बन्धित निर्णय सहभागीता गर्न प्रतिबन्ध हुने छ ।

६९. **कर्मचारीसँगको कारोबारमा निर्बन्धनः**

संस्थाका कर्मचारी र संस्थाबीचको कारोबार दर्ता गर्ने अधिकारीबाट जारी भएको निर्देशन बमोजिम निर्बन्धित हुनेछ ।

७०. **जोखिम मूल्याङ्कनः**

संस्थाले सदस्यता प्रदान गर्दा र कारोबार गर्दा नियामक निकायबाट जारी भएको सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण निर्देशन बमोजिम जोखिम मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

७१. **कारोबार नगरिनेः**

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कानुन अन्तर्गत नियामक निकायबाट जारी भएको निर्देशनका व्यवस्था विपरीत संस्थाबाट कसैसँग कुनै कारोबार गरिने छैन ।

परिच्छेद-११
अभिलेख

७२. **कारोबारको लेखा :**

आर्थिक कारोबारको लेखा दर्ता गर्ने अधिकारीले तोकेको लेखामान एवं खाता संरचना बमोजिम राखिनेछ ।

७३. संस्थाले राख्नुपर्ने बही खाता :-

संस्थाको कामकार्यवाही सञ्चालन गर्न देहाय बमोजिमका बही खाता र किताबहरु राखिने छन

(क) सदस्य दर्ता किताब ।

(ख) प्रारम्भिक साधारण सभा,विशेष साधारण सभा, वार्षिक साधारणसभा, सञ्चालक समिति,लेखा समिति, उपसमितिहरुको र कर्मचारीहरुको बैठकको छुट्टाछुट्टै निर्णय पुस्तिकाहरु ।

(ग) नगद बहीखाता र ढिकुटि व्यवस्थापन खाताहरु ।

(घ) संस्थाले अरु कुनै व्यक्ति वा संघ संस्थासँग गरेको कारोवार देखाउने खाता ।

(ङ) शेयर दर्ता किताब ।

(च) ऋण लेनदेन गरेको खाता ।

(छ) बेरुजु एवं संपरीक्षण किताब ।

(ज) पत्रको दर्ता र चलानी खाता ।

(झ) सदस्यहरुको व्यक्तिगत बचत, ऋण र शेयर खाता ।

(ञ) जिन्सी दर्ता किताब ।

(ट) आम्दानी,खर्च,सम्पत्ति र दायित्व देखिने सहकारी लेखाप्रणालीका ४ खाताहरु ।

(ठ) समय समयमा रजिष्ट्रारले तोकिदिएको अन्य अभिलेख एवं खाताहरु ।

(ड) माथि उल्लेखित सम्पुर्ण खाताहरुलाई समेटने विधुतिय सफट्वेयर ।

७४. आन्तरिक हिसाब जाँच :

(क) संस्थाको लेखा सम्वन्धि हिसाव किताबको जाँच सोही संस्थाको आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखाबाट गराउने र आन्तरिक लेखा परीक्षण शाँखा नभएमा भएका कर्मचारी वा सदस्यबाट गर्ने /गराउने ।

(ख) आन्तरिक लेखा परीक्षणमा औंल्याइएको त्रुटी वा समस्याहरु र सुझावहरुवारे अध्ययन गरी सो को सुधार गर्न समिति मार्फत कारवाही चलाउने ।लेखा सुपरिवेक्षणसमितिको कार्य सम्पादनको लागि छुटै निर्देशिका तयार गरी साधारण सभाबाट पारित गरि यस लेखा सुपरिवेक्षणसमितिलाई आन्तरिक सुपरिवेक्षण,नियन्त्रक,लेखा परीक्षक र मार्गदर्शकको रुपमा काम गर्ने आन्तरिक नियन्त्रकको रुपमा स्विकार गरिने छ ।

७५. वार्षिक हिसाब जाँच

संस्थाको लेखापरिक्षण देहाय वमोजिमका प्रकृया पुऱ्याई लेखापरिक्षक नियुक्ति गर्नु पर्ने छ ।

(१) संस्थाको प्रत्येक वर्षको हिसाव जाँच सो आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र दर्तावाला लेखापरिक्षक मध्येवाट साधारण सभाले नियूक्ति गरेको लेखापरिक्षकवाट गराउनु पर्नेछ ।

(२) लेखा परिक्षक नियुक्ति गर्दा एउटै व्यक्ति /कम्पनीलाई लगातार ३ पटक भन्दा बढी नियुक्ति गरिने छैन ।

(३) लेखापरिक्षकवाट हिसाव जाँच गराई सकेपछि तोकिएको ढाँचामा सम्पूर्ण कुराहरु खोली २ प्रति सक्कलै प्रतिवेदन प्राप्त गरिनेछ ।

(४) हिसाव जाँचको प्रतिवेदन संचालक समिती मार्फत अनुमोदनको लागि साधारण सभामा पेश गरिने छ ।

७६. विद्युतीय लेखा प्रणालीको प्रयोगः

संस्थामा विद्युतीय लेखा प्रणालीको प्रयोग गर्दा सम्पत्ति शुद्धीकरण जोखिम मूल्याङ्कन गरी दर्ता गर्ने अधिकारीको पूर्व-स्वीकृति लिइनेछ ।

CS CamScanner

७७. अन्य आधारभूत कागजात:

१। सदस्यता आवेदन फाराम ।

२। सदस्य पहिचान फाराम ।

३। ऋण माग फाराम ।

४। ऋण तमसुक ।

५। संस्थाको लेटरप्याड ।

६। संस्था चिनारी ।

७। संस्थाको विधुतिय सफ्टवेयर ।

८। संस्थाको वैधानिकता सम्बन्धीका कागजपत्र ।

परिच्छेद-१२
प्रतिवेदन

७८. एकीकृत सूचना प्रणालीमा आबद्धता:

समितिले संस्थाका सम्पूर्ण वित्तीय तथा व्यवस्थापकीय सूचना नियामक निकायबाट स्थापित सहकारी सूचना प्रणालीमा एकीकृत गरी निरन्तर अद्यावधीकरण गर्ने व्यवस्थासमेत मिलाउनुपर्दछ तर यसमा लेखिएको कुनै कुराले संस्थाले प्रचलित कानुनबमोजिम गोप्य राख्नुपर्ने सूचना अलग्गै संरक्षण गर्न बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

७९. दर्ता गर्ने अधिकारीसमक्ष प्रतिवेदन :

संस्थाको चौमासिक प्रगती प्रतिवेदन,बार्षिक प्रतिवेदनहरु तोकिएकै समयमा पेश गरिने ।

८०. वित्तीय जानकारी एकाइमा प्रतिवेदन:

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणकानुनबमोजिम वित्तीय जानकारी एकाइमा प्रतिवेदन गर्नुपर्ने कारोबारको प्रतिवेदन नियमित रूपमा, निर्धारित समयभित्रै पठाइनेछ ।

८१. साधारण सभामा जानकारी गराउनुपर्ने:

अध्यक्ष वा प्रतिनिधिले देहायका विषयको संक्षिप्त बेहोरासहितको जानकारी लगत्तै बस्ने साधारण सभामा गराउनुपर्नेछ।

क) संस्थाले सदस्यता लिएको सहकारी सङ्घ वा बैङ्कबाट भएका निर्णयहरू।

ख) कुनै निकायबाट संस्थालाई प्राप्त वित्तीय वा गैरवित्तीय सहयोगको रकम वा प्रतिबद्धता र दर्ता गर्ने अधिकारी वा प्रचलित कानुन बमोजिम नियामक निकायका तर्फबाट प्राप्त सुझाव, टिप्पणी वा निर्देशन वा जारी मानदण्ड, निर्देशिका वा नीतिहरू ।

८२. सूचनाको हक तथा अग्रतापूर्ण खुलासा:

सबै सदस्यलाई संस्थाको समग्र अवस्था सहित सदस्यको आफनो व्यक्तिगत कारोबारको सुचना हक प्रदान गरी आफ्नो कारोबार मात्र हेर्न अग्रतापुर्ण खुलासा हुनेछ ।

८३. सूचनाको संरक्षण:

सदस्यको व्यक्तिगत कारोबारलाई सुरक्षित गरी सदस्यको गोपनीयताको हकलाई समेत संस्थाले कायम गर्नेछ ।

परिच्छेद -१३
विविध

८४. आर्थिक वर्ष :-

(१) संस्थाको आर्थिक वर्ष श्रावण१ गते देखि शुरुभई आगामी वर्षको असार मसान्तमा समाप्त हुनेछ।

(२) समितिले संस्थाको आर्थिक विवरण प्रमाणित गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले बढिमा ६ महिना भित्र साधारणसभामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

८५. समितिका पदाधिकारी तथा संचालक सदस्यहरु अवैतनिक हुने :-

सञ्चालक समिति र लेखा सुपरिवेक्षक समितिका पदाधिकारीहरु,सदस्यहरु अवैतनिक हुनेछन् तर यसले विषेश कार्यका लागि दिईने भक्ता,वैठकहरुमा तोकिएको भक्ता र संस्थाले वाहिरी परामर्शदाता लिई भुक्तानी दिनु पर्ने कामहरु(संस्थाको विनियम,निर्देशिका,कार्यविधि तयार,ट्रफी,छपाई आदि) संचालक भित्रैवाट तयार गरि बुझाउन सक्ने क्षमता भएको खण्डमा संचालक समिति वा उपसमितिहरुवाट नै त्यस्ता प्रकारका कार्य सम्पादन गरिने र यस्ताखाले पारिमुक वा भक्ता प्रतिष्पर्धि अनुरुपकै भएमा लिनलाई वाधा पुऱ्याइएको मानिने छैन ।

८६. एकिकरण विभाजन र विगठन :-

साधारण सभाको २ तिहाई बहुमतवाट संस्था एकिकरण वा विभाजन वा विघटन गर्ने निर्णय गरेमा एकिकरण वा विभाजन वा विघटन गर्न सकिनेछ । यसरी संस्था एकीकरण, विभाजन र विघटन गर्न गरिएको निर्णय सहितको निवेदन प्राप्त भए पछि रजिष्टार वा निजको अधिकार प्राप्त अधिकारीले संस्थाको एकीकरण बिभाजन वा दर्ता खारेज गर्न सक्नेछ ।

८७. मध्यस्थता :-

(१) संस्थाको लेनदेन तथा कारोवारको सम्वन्धमा देहाय वमोजिमका पक्षहरुका वीच विवाद उठी सो विवाद समिति तथा साधारण सभावाट समाधान हुन नसकेमा सो को समाधानका लागि संचालक समितिले सहकारी परार्मशदाता सहितको ३ जनाको उपसमिति बनाई माध्यस्थताको लागि अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

(क) संस्था र जिल्ला सहकारी संघ वा विषयगत संघ वा केन्द्रीय संघ वा राष्ट्रिय सहकारी संघका वीच ।

(ख) संस्था र आफ्ना कर्मचारीहरुका वीच ।

(ग) संस्था र संचालक समिति वा संचालक वीच ।

(घ) संचालक समिति वा सदस्यहरु वीच ।

(२) उपदफा (१) वमोजिम उपसमितिलाई संस्था,सञ्चलक समिति,सञ्चालक सदस्य वा संस्थाका अध्यक्षले विवाद समाधानका लागी अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा १ वमोजिम उपसमितिलाई समाधानका लागी सुम्पिएको विवादको निरुपण गर्ने दुई पक्ष मध्ये प्रत्येक पक्षले एक एक जना र संस्थाले सल्लाहकारको व्यवस्था गरेको भएमा सल्लाहकारहरुवाट एक जना गरी जम्मा ३ जना मध्यस्थकर्ता मनोनित गर्नु पर्ने छ ।

(४) सल्लाहकारवाट मनोनित मध्यस्थकर्ताले अध्यक्षता गर्ने छ । मध्यस्थकर्ताहरुको विवाद सम्वन्धि निर्णय वहुमतवाट हुनेछ ।

(५) सल्लाहकारहरुवाट मनोनित मध्यस्थकर्तालाई प्रत्येक बिवादित पक्षलाई धर्म भकाउने, लिखित कागजपत्र,वहिखाता आदी जुनसुकै प्रमाणको कागज र साक्षी झिकाउने ,खर्च भराउने, प्रमाण बुझ्ने आदि गर्ने अधिकार हुनेछ ।

(६) मध्यस्थकर्ताको निर्णय फैसला प्रत्येक पक्षलाई एक प्रति सम्वन्धीत मिसिल कागजातको साथ सल्लाहकारहरु समक्ष पठाउनु पर्नेछ ।

८८. अबिश्वासको प्रस्ताव राख्न सकिने : -

(१) साधारण सभामा उपस्थित सदस्य संख्याको कम्तिमा २५ प्रतिशत सदस्याहरुले लिखित रुपमा समिति वा कुनै सचालक वा लेखा तथा सुपरिवेक्षण समितिको पदाधिकारी प्रति विश्वास छैन भन्ने स्पस्ष्किरण सहित निवेदन दिएमा अविश्वासको प्रस्ताव ल्याइएको मानिने छ ।

(२) जुन संचालक सदस्य प्रति अविश्वासको प्रस्ताव ल्याइएको हो सो व्यक्तिले साधारण सभामा आफ्नो स्पष्टिकरण र सफाई पेश गर्न पाउने छ तर उक्त बिषयको विपक्षमा हुने निर्वाचनमा भने मतदान गर्न पाउने छैन ।

(३) उपस्थित सदस्य संख्याको बहुमतवाट अविश्वासको प्रस्ताव पारित भएमा त्यस्ता पदाधिकारी तथा सदस्य आफु पदवाट स्वतः हटेको मानिने छ ।

(४) समितिको विघटन भएमा वा कुनै संचालक पदवाट हटेमा साधारण सभाले नयाँ समिति वा संचालकको निर्वाचन सम्वन्धि व्यवस्था अबिलम्व मिलाउनु पर्ने छ ।

८९. विनियम संसोधन :-

(१) विनियममा लेखिएका कुनै कुरामा संसोधन गर्नु पर्ने भएमा कुल सदस्यहरु मध्ये कम्तिमा ५१ प्रतिशत उपस्थित भई उपस्थित सदस्यहरुको कम्तीमा दुई तिहाइ बहुमतवाट बिनियम संसोधनको प्रस्तावलाई साधारण सभाले पारित गरी संस्थाले आफ्नो विनियम संशोधन गर्न सक्ने छ ।

(२) साधारण सभावाट संशोधन भएको विनियम तोकिएको ढाँचामा तयार गरी सञ्चालक समितिका पदाधिकारीले प्रत्येक पानाको शिर र पुछारमा दस्तखत गरि स्वीकृतिको लागी रजिष्टार समक्ष पेश गरिने छ । संशोधित बिनियम रजिष्टारवाट स्वीकृति प्राप्त भए पछि लागु हुनेछ ।

९०. व्याख्या गर्ने अधिकार :-

यस विनियममा उल्लेखित कुराहरु सहकारी ऐन नियम र सिद्धान्तसँग बाझिन गएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ । यस विनियमको व्याख्या गर्ने अधिकार साधारण सभालाई हुनेछ । यसरी व्याख्या गर्दा सहकारी ऐन नियम, सहकारी मूल्यमान्यता, सिद्धान्त र प्रचलित ऐन नियमको परिधि भित्र रही गर्नु पर्ने छ । साधारण सभावाट सुल्झिन नसकेमा सहकारी ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।

९१. नियमावली,नीतिहरु तथा कार्यविधि वनाउन सक्ने :-

संस्थाको काम कारवाही सुचारु रुपले संचालन गर्न संस्थाले आर्थिक प्रशासन तथा मानव समशाधन निति/ नियमावली अनिवार्य रुपले तर्जुमा गरी कार्य संचालन गर्नु पर्ने छ ।संस्थाले आवश्यक्तानुसार नीतिहरु वनाई साधारणसभावाट अनुमोदन गराई लागु गर्ने छ ।

९२. स्वीकृति लिनुपर्ने :

(१) यस विनियमको उद्देश्य प्राप्तीको लागी संस्थाले कुनै काम गर्दा अन्य निकायको प्रचलित ऐन कानून र निकायको स्वीकृति लिनुपर्ने भएमा पूर्व स्वीकृति लिएर सो को जानकारी रजिष्टारलाई गराए पछि मात्र कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(२) यस विनियममा उल्लेखित उद्देश्य बाहेक अन्य कार्य गर्ने परेमा विनियम संसोधन गरी रजिष्टारवाट स्वीकृति प्राप्त भए पछि मात्र सञ्चालन गरिने छ ।

९३. हकवालाको मनोनयन:

(१) संस्थाको सदस्यता आवेदन फाराममा आफ्नो हकवाला मनोनयन गर्नु पर्ने छ । हकवाला मनोनयन गर्दा कम्तिमा संस्थाको २ जना सदस्यहरुको रोहवरमा लिखित सनाखत गरी गर्नु पर्नेछ ,लिखित हकवाला मनोनित गर्दा सदस्यहरु साक्षी राख्नु पर्ने लगायत हकवालाको समेत सहीछाप गरेको हुनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) वमोजिम हकवाला मनोनित गर्ने सदस्यले एक भन्दा वढी शेयर नलिएको अवस्थामा एउटा व्यक्तिलाई मात्र हकवाला मनोनित गर्नुपर्नेछ ।

(३) कुनै सदस्यले उपदफा (२) को अधिनमा रही एक भन्दा बढी व्यक्तिहरुलाई हकवाला मनोनित गरेकोमा त्यस्ता प्रत्येक व्यक्तिलाई हस्तान्तरण हुने शेयर र हकको दामासाही स्पष्ट रुपले लिखतमा खुलाउनु पर्ने छ । अन्यथा प्रचलित कानून अनुसार हुनेछ ।

९४. हकदाबी वा नामसारी:

(१) कुनै सदस्यको मृत्यू भएमा निजको नाममा रहेको शेयर र संस्थाबाट निजलाई प्राप्त हुने कुनै प्रकारको रकम निजले विनियमको दफा ९५बमोजिम मनोनित गरेको कुनै हकवाला भए सो हकवाला र त्यस्तो हकवाला नभए प्रचलित कानून बमोजिमको हकवालाको नाममा सदस्यताको लागि योग्य भएमा र निजले ईच्छा गरेमा नामसारी गरिनेछ । तर त्यस्तो हकवालामा सदस्यता प्राप्त गर्नका लागि विनियममा भएको योग्यता नपुगेमा सदस्यको मृत्यू भएको मितिले ६ महिनाभित्र सदस्यताको लागि योग्य अरु कुनै हकवालाको नाममा नामसारी गरीपाउँ भनी दरखास्त दिन सक्नेछ र त्यस्तोमा सो हकवालाको नाममा नामसारी गरिदिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मृत सदस्यको हक हकवालाले नामसारी गराई दिन नचाहेमा निंजले पाउने शेयर र अन्य रकम त्यस्तो हकवालालाई फिर्ता गरि दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा भएता पनि मृत सदस्यको हकवाला नावालक रहेमा वा निजको मानसिक सन्तुलन ठीक नरहेमा मृत सदस्यले पाउने सम्पुर्ण रकम कम्तीमा दुई जना सदस्य एवं दुई जना साक्षीको रोहवरमा त्यस्तो हकवालाको संरक्षकलाई फिर्ता गरिनेछ ।

९५. कार्यान्वयन अधिकारी :

(१) समितिले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कानुनबमोजिम अधिकृत स्तरको कुनै कर्मचारीलाई कार्यान्वयन अधिकारी तोक्नेछ ।(२)उपदफा(१)बमोजिम कार्यान्वयन अधिकारी नतोकिएसम्म व्यवस्थापकले नै कार्यान्वयन अधिकारीको रूपमा कार्य गर्नेछ ।

९६. समानता र समता :

(१) संस्थाको कार्यसञ्चालनका समस्त प्रक्रियाहरूमा सदस्यहरू माझ आर्थिक योगदान वा अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगरी समान हैसियतमा सहभागी हुने अवसर प्रदान गरिनेछ ।

(२) लैङ्गिक विभेदका कारण आम रूपमा न्यून भइरहेको नेतृत्व पङ्क्तिमा महिला उपस्थिति बढाउनका साथै सञ्चालकीय भूमिकामा अपाङ्गता भएका वा लक्षित समुदायका सदस्यहरूलाई प्रोत्साहन दिन जो-चाहिने समतामूलक व्यवस्थाहरू गरिनेछन् ।

९७. ऐन, नियमावलीसँग बाझिएकोमा अमान्य हुने :

(१) यस विनियममा उल्लेखित कुनै व्यवस्था सहकारी ऐन नियम र सिद्धान्तसंग बाझिन गएमा बाझिएको हदसम्म स्वत :अमान्य हुने छ एवम् यस विनियममा उल्लेख नभएका कुराहरुको बारेमा सहकारी ऐन नियम र सिद्धान्त बमोजिमको संस्थाको काम कारवाही संचालन गरिने छ ।

(२) चूक्ता शेयर पूँजीको १५ गुण भन्दा बढी बचत संकलन गरिने छैन ।

(३) सहकारी संस्थाको साइनबोर्डमा "सहकारी ऐन २०७४ बमोजिम स्थापित"भनि लेखिनेछ र सबै सदस्यले देख्ने गरी राखिनेछ ।

(४) सहकारी सिद्धान्त मूल्य मान्यता र सहकारी ऐन नियम विपरित हुने गरी संस्थाको अनावश्यक रुपमा खर्च बढ्ने गरी बिज्ञापन तथा कार्यालयको तडक भडक देखाइने छैन ।

(५) संस्थाको आम्दानीको तुलनामा धान्न सक्ने गरी मात्र कर्मचारी राखिने छ ।

(६) संस्थाको आम्दानीबाट खर्च मात्र गर्ने गरी अनावश्यक रुपमा बैठकभत्ता तथा बिनियममा

(८) कुनै पनि विमा कम्पनि तथा वित्तिय संघ संस्थाहरु सँग सम्झौता गरि शेयर सदस्य तथा कर्मचारीहरुको जिवन विमा,ऋण लगानि विमा र निर्जिवन विमा संस्थाले गर्न सक्ने छ । विमावापत लाग्ने सम्पूर्ण रकम शेयर सदस्य र कर्मचारीहरुले नै बेहोर्नु पर्ने छ । यस्तो कार्य सम्पादन वापत कम्पनिवाट प्रप्त कमिशन रकम संस्थाको आम्दानि हुनेछ ।

(९) ऋण लगानी गर्दा एकै पटक सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरु सवैलाई लगानी नगरी एक पटकमा ४९ प्रतिसत सम्मलाईमात्र गरिने छ ।

(१०) ऋण लगानीको सिमा संचालक समितिको निर्णय वा आपसि छलफवाट निर्धारण गरिनेछ र एकै व्यक्तिलाई बिभिन्न व्यक्तिको नामवाट ऋण सेवा उपभोग गर्न दिईने छैन ।

(११) बचत परिचालन गर्दा नेपाल राष्ट बैंकले तोकेका मापदण्डहरुको समेत पालना गरिने छ ।

(१२) संस्था सञ्चालन गर्दा सेवाको लेनदेन गर्ने तथा संस्थाको उद्देश्यसँग मेलखाने संस्थाको सदस्य हुन इच्छुक व्यक्तिलाई संस्थाको क्षमताले धान्न सक्ने अवस्थासम्म शेयर सदस्यता सहकारी सिद्धान्त अनुसार सदा खुल्ला राखिनेछ ।

(१३) सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. इलाम नगरपालिका-७,मालापथ ले गरेको सवै काम तथा कारोबारहरु यसै विनियम अनुसार भएको मानिनेछ ।

(१४) सहकारी ऐन २०७४ नियमन गर्ने निकाय सँगको ऐन संस्थामा विनियम २०५२ संशोधन सहितको सग बाझिएमा संस्थाको निति,निर्देशिका,रणनितिक योजनाहरु संचालक समिति र लेखा सुपरिवेक्षण समितिको पूर्ण बैठकमा दफावार छलफल गरि संशोधन गरि आगामि साधारण समक्ष पेश गर्न सकिनेछ ।

अनुसुची (१)

परिच्छेद १

दफा ५ (२) अनुसार संस्थाको छाप र लोगो

CS CamScanner

अनुसुची (२)
परिच्छेद ३ दफा १२ (१) अनुसार सदस्यताको लागि निवेदनको ठाँचा

नियमित बचत गर्ने बानी बसालौं
सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
इलाम
२०५२

शेयर सदस्यको फोटो

श्रीमान् अध्यक्ष ज्यु
सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. इलाम ।

बिषयः-सदस्यता सम्बन्धमा ।

त्यस सहकारी संस्थाको बिनियम र आर्थिक तथा प्रशासनिक नीति नियम र निर्देशीकामा उल्लेखित शर्तहरु अनुसार म सदस्य बन्न मञ्जुर भएकोले प्रवेश शुल्क बापत रु १००/ घरजग्गा कोष ५०० र शेयर ....थान प्रति शेयर रु. १००/ले हुन आउने रु......................... अक्षरेपी .... मात्र यसै आवेदन साथ संलग्न गरी शेयर सदस्यताका लागि अनुरोध गर्दछु ।

व्यक्तिगत बिवरण

नाम : ....
जन्ममिति : ....
पेशा : ....
स्थायी ठेगाना : ....
पति वा पत्नीको नाम : ....
सम्पर्क फोन नं : ....

पत्राचार गर्ने ठेगाना : ....
नागरिकता नं..
बाबुको नाम :..
बाजेको नाम :..
बा पत्नीको जन्म मिति : ....
इच्छाएको व्यक्तिको जन्म मिति : ....

मेरो शेष पछि .... नाता पर्ने.......................................बस्ने देहायको दस्तखत नमुना र देहायको फोटो भएको श्री.. लाई मैले लिएको वा चुक्ता गर्न बाकी ऋण र सो मा लाग्ने ब्याज कट्टागरी बाकी रहेको शेयर,बचत रकम निजलाई नै फिर्ता दिनका लागि मेरो पुर्ण मञ्जुरी छ ।

स्वघोषणा

म/हामी यो घोषणा गर्दछु /गर्दछौं कि उपरोक्त बमोजिम उपलब्ध गराईएका सुचना तथा कागजातहरु सत्य साचो हुन् । सम्पत्ति शुद्धिकरण ऐन २०६९ बमोजिम म /हामी सम्बन्धि कुनैपनि जानकारीहरु प्रदान गर्न अख्तियार दिन्छु/दिन्छौं र त्यस्ता जानकारीहरु प्रकाशमा ल्याउन मनाही गर्ने कानुन वा रितिरीवाजको आधारले कुनै उजुरी गर्ने छैन ।

नाम :..

दस्तखत :..

मिति :..

इच्छाएको व्यक्तिको फोटो

इच्छाएको व्यक्तिको रेखात्मक सही

निवेदकको रेखात्मक सही

इच्छाएको व्यक्तिको दस्तखत :

स्वीकृत गर्नेको नाम :

अनुसुची (३)
परिच्छेद-३
दफा १३ को (घ) अनुसार

सदस्यता दर्ता किताव

क्र.सं.	बाजेको नाम	बाबुको नाम	पति वा पत्नीको नाम	सदस्यको नाम	उमेर	ठेगाना	पेशा	खरिद गरेको शेयर सख्या	सदस्य भएको मिति	हकवालाको नाम	उमेर	ठेगाना	दस्तखत	कैफियत

CS CamScanner

अनुसूची (४)
परिच्छेद-३

दफा २६ अनुसार शेयर प्रमाण पत्र

सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

इलाम

संस्था दर्ता नं ३०।२०५२।०५३
सदस्यता नं :
प्रमाण पत्र नं :

शेयर प्रमाण पत्र

सहकारी ऐन २०७४ अनुसार संचालित शेयरमा सिमित दायित्व भएको

इलाम जिल्ला................................गा.बि.स. ,नपा..................................वडा नं....................बस्ने श्री.. को पत्नी,छोरा,छोरी श्री..ले यस संस्थाको बिनियम अनुसार शेयर क्रम संख्या नं ....देखि ....नं. सम्मको शेयर थान ....को प्रति शेयर रु १००। का दरले हुन आउने जम्मा रकम रु....................(अक्षरेपी..................................रुपैयां)को शेयर खरिद गर्नु भएकोले संस्थाको छाप लागेको यो प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ ।

क्र.सं	शेयर खरिद मिति	शेयर संख्या	प्रति शेयर रु	शेयर बोनस	जम्मा शेयर रकम रु

प्रमाण पत्र पाउनेको सहि — व्यवस्थापक — अध्यक्ष

अनुसूची (५)
परिच्छेद-६
दफा ४१ (१) अनुसार सपत ग्रहण

सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

इलाम

मिति : ....

शपथ ग्रहण पत्र

म श्री...सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.इलाम नगरपालिका ७ इलामको ....साधारण सभा समक्ष यो प्रतिज्ञा गर्दछु । मेरो सामर्थ्यले भ्याए सम्म यस सुनगाभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको संचालक,लेखा सुपरीबेक्षण समितिको ....पदको नाताले सबै सभा तथा बैठकहरुमा नियमित रुपले भाग लिनेछु तथा संस्थाको बिकास र सदस्यको हितका लागि इमान्दारी तथा पबित्र हृदयले पक्षपात रहित तरीकाबाट निर्णय लिनेछु ।

सपथ गराउनेको

हस्ताक्षर :
नाम थर :
पद :

सपथ गर्नेको
हस्ताक्षर :

नाम थर :
पद :

अनुसुची (६)

परिच्छेद-६ दफा४१ को (२)

सन्चालक समितिको ३ पुस्ते बिवरण

सि.नं	बाजेको नाम थर	बाबुको नाम थर	पति वा पत्नीको नाम थर	संचालकको नाम थर	पद	ठेगाना	पेशा	निर्वाचित मिति	बहाल रहेको अवधी	औठा छाप	फोटोमा पर्ने गरि हस्ताक्षर	सम्पर्क नम्बर

पेश गर्नेः

नामः गोपाल पौड्याल

पदः अध्यक्ष

दस्तखतः

संस्थाको छापः

स्वीकृत गर्नेः

नामः ....

पदः......................................

दस्तखतः......................................

कार्यालयको छापः

CS CamScanner